

SOCIALISTIČNI SVET

SOVJETSKI PRORAČUNI NE POZNAJO PRIMANJKLJAJEV

Državni proračun za 1956 izkazuje 23 milijard prebitka

Državni proračun Sovjetske zveze za leto 1956, ki je bil odobren na zadnjem zasedanju Vrhovnega sovjeta je odraz nadaljnjega razvoja mlajubne gospodarske in kulturne izgradnje. Sovjetski proračun ne pozna primanjkljajev. Letos bodo znašali dohodki 591,9 milijard rubljev, izdatki 568,8 milijard, prebitok pa 23,1 milijard rubljev.

Kot prejšnja leta so glavni viri dohodka socialistične tovarne in podjetja, ki bodo dala letos nad 500 milijard rubljev, to je skoro 85% vseh dohodkov. Davki predstavljajo

zelo skromno vsoto dohodka in so ostali na isti ravni kot lansko leto. Davki se ne višajo, marveč se celo nižajo. V letih 1953-1954 so se davki, ki jih plačujejo kmetje znižali za nad 2,5 krat v primeri z letom 1952.

Vsote izdatkov se uporabijo pretežno za razvoj nacionalnega gospodarstva in za socialne ter kulturne potrebe prebivalstva.

Proračun predvideva nad 327 milijard rubljev za finansiranje nacionalnega gospodarstva. Vsota je za 20 milijard večja kot lani. K tej vsoti je

treba še prišteti investicije podjetij in gospodarskih organizacij, tako da bo znašal celoten strošek za nacionalno gospodarstvo skoro 347 milijard. Glavni del tega sklada bo uporabljen za razvoj industrije, prevažem teže industrije, ki je podlaga za razvoj vsega gospodarstva.

Velika pozornost je posvečena na razvoj industrije, ki proizvaja predmete široke potrošnje. Letos so previdena vse liki dela za gradnjo in razširitev naprav lahke industrije.

Za kmetijstvo je letos namenjenih 48,6 milijard rubljev, ki se bodo povišali na skoro 57 milijard z investicijami državnih gospodarskih organizacij. Pospešila se bo nadalje gradnja stanovanjskih hiš; za devni stroški bodo za 14% večji kot lani.

Veliko povečanje izdatkov za razvoj kulture je še dokaz več miroljubnega značaja sovjetskega proračuna. V to svrhu je namenjenih nad 161 milijard in sicer 14,5 milijard več kot lani. To vsoto bodo uporabili za javno vzgojo, zdravstvo, izkulturo, za državno socialno zavarovanje in socialno skrbstvo, pripravo novih kadrov, razvoj znanosti itd. Stroški za javno vzgojo, predvideni na skoro 73 milijard, so za 3,4 milijarde višji kot 1955. Stroški za obrambo so predvideni na 102,5 milijard, do čim so znašali lansko leto 112,1 milijard rubljev. Omejena postavka predstavlja letos 18% vseh izdatkov, dočim je bila leta 1955 19,9 odstotkov.

Novo rudarsko naselje v Pirinu na Bolgarskem

NAPREDOVANJE NEKDAJ ZAOSTALE DEŽELE

Izpolnitev I. petletke v Ljudski republiki Romuniji

LR Romunija je zaključila svojo I. petletno načrt. Ze v poročilu za prvo tromešecje 1955 je bilo javljeno, da je veliko številno industrijskih panog preselilo petletni načrt. Na dan 23. avgusta, t. j. narodnega praznika republike, je sekretar Romunske celavske partije Georgiu Dej javil, da je skoraj ves industrijski sektor presegel svoje naloge in predčasno izpolnil petletni načrt. Prve dni decembra je bilo uradno javljeno, da je bil petletni načrt predčasno izpolnjen.

V teku I. petletke so se ustvarile popolnoma nove industrijske panoge, ki so takoj dosegle velike uspehe: industrija za izdelavo petrolejskih in rudarskih strojev, elektro, tehnična industrija, industrija za izdelavo traktorjev in poljedelskih strojev itd.

Med vsemi industrijskimi panogami se je najbolj razvila kovinarska industrija, ki je za 230% močnejša od leta 1950, kar pomeni, da se je v primeru z I. 1938 povečala za 380 odst. Petrolejska proizvodnja je dvakrat večja kot v I. 1950 in je znatno presegla proizvodnjo iz I. 1938.

Slično povečanje se je opazilo tudi na ostalih surovin in temeljnih industrijskih proizvodov: pri premogu in jeklu, kakor tudi pri proizvodnji predmetov za široko potrošnjo: bombaža, volne, sladkorja itd.

Razvoj industrije je omogočil močno povečanje poljedelske proizvodnje. Petletni načrt je predvideval, da se bo na koncu I. 1955 pridelo 9 milijonov ton žitaric, v resnici je bil ta cilj že dosežen na koncu I. 1954 in 1955 se je v Romuniji pridelo 11 milijonov ton žitaric.

Za časa zadnjih petih let se je zgradilo 79 novih industrijskih podjetij, 94 pa je bilo povečanih in moderniziranih. Delovali je začelo 8 hidro in termoelektričnih central, ki so povišale proizvodnjo električne energije na 4.300.000.000 kWh, medtem ko se je I. 1938 proizvajala milijarda 100 milijonov kWh.

Vse to se je uresničilo tudi z gospodarsko pomočjo Sovjetske zveze, ki je dobavila Romuniji industrijske naprave, dežel ljudske demokracije in z razširjenjo zunanje trgovine na večje število dežel sveta. Romunija trgaje danes s 55 deželami, njena trgovinska izmenjava s kapitalnimi deželami se je v zadnjih letih povečala za 2,5.

V povojni dobi, prav posebno pa za časa petletnega načrta je Romunija napravila več likanske korake naprej. Njeni uspehi se ne dajo niti primerjati s stvarnostjo predvojnne Romunije, ki je bila industrijsko zelo šibka in na splošno zelo zaostala. Njena industrijska proizvodnja je danes za 290% višja od proizvodnje v I. 1938. Gospodarski ustroj Romunije se je v teh letih popolnoma spremenil in danes je

Po Sovjetski zvezi

OBDELANE LEDINE V KAZAHSTANU

V letih 1954-55 so zorali v republiki Kazahstan 18 milijonov hektarov ledin. V navezanih dveh letih se je tja naselilo 150.000 oseb iz evropskega dela SZ. V manj kot dveh letih so prejeli nad 100.000 traktorjev, nad 26.000 kombajnov, 45.000 plugov, 56.000 setvenih strojev in 18.000 tovarnikov.

AFGANISTANSKA NAROCILA V Z.S.S.R.

Vlada Afganistana je pred kratkim naročila v leninogradske tovarne večjo količino raznih aparatov, kemične proizvode, avtomatske naprave za pekarno, hladilnike itd.

NOVI INŽENIRJI V SOVJETSKI ZVEZI

V zadnjih petih letih je diplomiralo na sovjetskih univerzah 256.000 inženirjev. Danes obiskuje stolice te vede nad 650.000 visokošolcev, do čim jih je bilo leta 1950 vpisanih 320.000.

SOVJETSKI ELEKTRONSKI STROJ

V Moskvi so po naročilu Akademije znanosti izdelali elektronski računski stroj «ESM», ki izvrši do 8.000 računskih operacij na sekundo. Stroj ima 5.000 elektronskih cevi; upravljajo ga 3 inženirji.

*** Britanski parlament je povabil delegacijo Vrhovnega sovjeta ZSSR na obisk v Veliki Britaniji.

Starodavna bolgarska umetnost

Slovanski narodi, iz katerih je bil ustvarjen bolgarski narod, in kateri so oblikovali bolgarsko državo, so se pričeli naseljevati na vzhodnem in srednjem delu balkanskega polotoka že v 6. stoletju pred našim štetjem. Zupščajoč pred našim štetjem, kjer so prej bili naseljeni, so združeni v skupinah zasedali predvsem

Madžarska drsalca Marianna Laslo, ki je v paru z Nagyjem Laslo osvojila na VII. olimpijadi bronasto kolajno

Tovarna „Mavag“ steber madžarske industrije

Lokomotive «Bo-Co» so znane tudi v inozemstvu - Gradnja velikega mosta preko Nila v Egiptu in Tigrisa v Iraku

Tovarna MAVAG iz Budimpešte je znana po vsem svetu. Zrasla je l. 1868 iz male delavnice za popraviljanje lokomotiv, ki jo je postavil na noge neki belgijski kapitalist. Zaradi velike svetovne krize je od privatnikov odkupila madžarska država in se je tako spremenila v državno tovarno za mehanične konstrukcije na železniških progah. Po počasnem razvoju se je tovarna uveljavila v Evropi l. 1920, predvsem zaradi sposobnosti inženirjev in delavcev. Velik sivoes si je pridobila, ko je izdelala parno lokomotivo MAVAG 424, ki so jo tedaj imeli za najboljšo v Evropi.

Po drugi svetovni vojni se je tovarna MAVAG med prvimi reorganizirala. Stara delavnica za izdelavo mostov se je v kratkem povečala in se razdelila na dve; na delavnico za velika kovinska ograjda in na delavnico za izdelavo železov. Tovarna MAVAG ima svojo livarno in druge oddelke, ki ji služijo za izvedbo njenih velikih nalog.

Moderniziran tip lokomotive MAVAG 424 se še vedno gradi za notranje in tudi za zunanje potrebe. Po vojni pa so izdelali za Sovjetsko zvezo posebno lokomotivo za široko progo «0-50». Po vojni se je tovarna lotila tudi izdelovanja električnih lokomotiv, kot je n. pr. lokomotiva «Bo-Co», ki je izboljšani tip lokomotive «Kandó», ki je bila že prej znana na svetovnem trgu. Po stopoma se tovarna z uvajanjem vsehsplošne elektrifikacije železniških prog na Madžarskem čedalje bolj nagiblje k proizvodnji električnih lokomotiv. Kljub temu ne opušta proizvodnje parnih lokomotiv, ki jih številne tuje dežele potrebujejo in zahteva jo.

Tovarna je začela izdelavo dieslovih lokomotiv: večje na električno transmisijo, male in srednje hidravlične. Od l. 1954 dalje se izdeluje lokomotiva Diesel «Bo-Co», 600 HP.

Najnovejša lokomotiva je MAVAG 400 HP, ki je dieslovskega tipa na hidravličnem sistemu. Tehta 45 ton.

Tudi po vojni se je madžarska proizvodnja lokomotiv uveljavila po svetu. Najnovejši tip madžarskih lokomotiv se najdejo v ZSSR, v Romuniji, Egiptu, Koreji itd.

Tudi oddelke za izdelovanje mostov se je uveljavil po vsem svetu. Ta oddelke je izdelal in montiral že na stoltno mestov po vsem svetu. Pred vojno se je za izgradnjo mosta rabilo od 4 do 5 let, danes se največji most zgradi v dveh letih. V zadnjem času je bil most «Poteofis» zgrajen v dveh letih, železniški most pa kar v polgodnem letu. Pred kratkim je ta oddelke tovarne MAVAG poslal svoje načrte za izgradnjo mosta 12.000 ton preko Nila v Egiptu in mosta 2000 ton preko reke Tigris v Iraku.

Veliko dela za inozemstvo ima tudi oddelke za izdelavo žerjavov, ki se izvažajo v ZSSR, Romunijo, Egipt, Češko slovaško in Poljsko. Zelo znane so tudi črpalke tovarne MAVAG. Te se izvažajo v Finsko, v Indonezijo, Turčijo, Avstralijo, Urugvaj, Brazilijo itd. V zadnjem času je tovarna začela proizvodnjo črpalke, ki črpa 2900 litrov vode na minuto. Ta črpalka se lahko uporablja za mrzlo ali toplo vodo, za vodo pomešano s prstjo, za blatno in umazano vodo itd.

S povečano proizvodnjo zmogljivostjo se povečuje tudi življenjska raven delavcev in nameščencev tovarne MAVAG. Delavci tovarne MAVAG dobivajo mesečno poleg plače 500 (orintov v obliki plačanih dopustov, nagrad, hrane po znižanih cenah. V tej vsoti se ne upoštevajo organizacijski dopusti, zdravstvena oskrba, zavarila, ki so popolnoma brezplačna.

Tovarna MAVAG je zgradila 2000 stanovanj za svoje delavce in nameščence. Tovarna ima svoje umetniške skupine, simfonični orkester skupno plesalcev, dramsko skupino in več športnih društev. V okviru tovarne je tudi vajeniška šola, ki vsako leto vzgaja 200 mladih delavcev poleg tistih, ki se vzgajajo na delu v tovarni.

VPRAŠANJE PROMETNIH SREDSTEV V L. R. KITAJSKI

Ob zaključku petletke bo Kitajska imela 20.000 km novih prog

Ob osvoboditvi je bilo uporabnih le 75.000 km cest, danes pa jih je uporabnih preko 150.000 km - Novi cesti, ki vezeta Lasso v Tibetu s Kitajsko in nova proga Peking-Moskva

Kitajska je nujno potrebovala za razvoj politične, gospodarske in kulturne povezave med vsemi pokrajiniami svoje ogromne ozemlja modernih prometnih in transportnih sredstev, ki so ostala zaradi stoletnega imperialističnega, birokratsko kapitalističnega in fevdalnega suženjstva na najnižji stopnji.

Kitajska je začela graditi svoje železnice pred 80 leti, uporabljati parnike pred 70 leti in motorna prevozna sredstva šele pred 40 leti. Vsa ta prevozna sredstva pa so se razvijala le z veliko težavo in počasno.

Ob izgonu Japoncev iz Kitajske je bilo l. 1946 uporabnih le 16.000 km železniških prog, ob popolni osvoboditvi dežele l. 1949 pa je bilo uporabnih le 75.000 km cest, ki pa so bile zelo neracionalno razdeljene, ker so se nahajale le ob obali, medtem ko ni bilo niti ene dobre ceste v velikem številu notranjih pokrajin.

Tudi oprema je bila bedna: železnice so bile enotirne, mostovi in tuneli so bili med seboj zelo različni in je bilo približno 120 tipov lokomotiv in 200 tipov tračnic.

Ladjeve in motorna prevozna sredstva so bila v obupnem stanju. Nihče ni skrbel za reke in pristanišča, iztovarjanje in

Teden bolgarskih filmov na Češkoslovaškem

Dne 13. decembra je bil otvorjen v Pragi in v največjih mestih dežele «Teden bolgarskega filma», ki je bil nekakšen pregled najbolj uspešnih del mlade bolgarske kinematografije v zadnjih petih letih. V Pragi so se na slavnosti otvoritvi v kinu Blanik srečali predstavniki kulturnega življenja z delegacijo bolgarskih igralcev, ki jo je vodil upravnik zavoda umetniških filmov v Sofiji T. Trifonov. Predvajanje bil nov bolgarski film iz življenja na bolgarski vasi in o delu zadrugarjev. Predvajani so bili v «Teinu» dokumentarni in drugi daljši bolgarski filmi, med temi «Pesem o človeku», «Drujo nad rekou», itd. Teden bolgarskega filma je veliko prispeval k utrditvi bratstva med narodi Bolgarske in Češkoslovaške.

16 kolajn za ZSSR na VII. olimpiadi v Cortini

7 zlatih kolajn, 3 srebrne kolajne, 6 bronastih kolajn

Tek na 10 km: L. JUBA KOZIREVA s časom 38'50"

Hitrotno drsanje: m: GRISIN s časom 40'50"

Hitrotno drsanje: m: BORIS SILKOV s časom 748'77"

Hitrotno drsanje: m: GRISIN s časom 2'08"

Z istim časom se je pojavil MIHALOV, ki si je tako priboril drugo zlati kolajno v tej specialiteti

Stafeta 4x10 km: Terčev, Kolčin, Anikin, Pančev s časom 2'15'30"

Hokej: sovjetska četa premagala švedsko z rezultatom 5:1, Svico 10:0

Nemčijo 8:0, ZDA 4:0 in v finalu Kanada 2:0. Igrali so izmenoma Puck, Sčigubov, Tregubov, Ušakov, Sidorenko, Babušalov, Bobrov, Krivonozar, Kuzin, Pančev, Goršev, Klitov.

3 srebrne kolajne: Tek na 10 km - ženske: EROSINA.

Hitrotno drsanje: m: GRAC.

Stafeta 3x5 km ženske: KOZIREVA, KOLCINI, ERASINA.

6 bronastih kolajn: Tek na 30 km: KOLCINI, PAVEL.

Hitrotno drsanje: m: GONCARENKO.

Tek na 15 km: KOLCINI, Stalom - ženske: SIDROVA.

Hitrotno drsanje: m: GONCARENKO.

Tek na 50 km: TERČEV.

Prva poljska livarna aluminija

Livarna aluminija v Strikaturu je bila prva prijava s pomočjo Sovjetske zveze in je ena izmed največjih in najmodernejših tovarništev v Evropi. Ob koncu bila je bila v livarni doseženo 500 tona proizvodnje in leto veliki korčeni za 32%, kar je bil velik prispevek k splošni politizaciji proizvodnje na tem področju. V letu 1955 je livarna izpolnila načrt 41 dni pred koncem termina, tako da je proizšla dan na dan konca leta prekoračilo cilij v vrednosti nad 10 milijard zlotov.

Trgovinski sporazum med Madžarsko in Švedsko

Zadnji dne decembra so stopnik madžarske in švedske vlade podpisali trgovski sporazum, ki je sad pogajanj, katero so se vršila novembra v Stockholmu. Na prvi sporazumu bo Madžarska izvažala na Švedsko tekstilne proizvode, živila, kmetijske stroje, stroje in aluminija, polizdelke. Uvažala pa bo jeklo, celulozo in železo.

USTANOVILJEN 1913 LETA V VARŠVI

„Teatr Polski“ je bil vedno žarišče narodne kulture Poljako

Kot ustanovitelj in ravnatelj «Teatra Polskega» sem leta 1914 napisal: «Gledališče ne more biti negibna ustanova, marveč ravno obratno, mora biti odraz in odmev sodobne umetniške dejavnosti, take kot obstoja v določeni družbi».

«Teatr Polski» (Poljsko narodno gledališče) je bil ustanovljen kot tradicionalni metod starega gledališča, konvencionalnim in shematičnim režijam in kulturnim, ki so se v prejšnjih časih zdale nepremostljive.

V teku petletnega načrta 1953-1957 se bo zgradilo 20.000 km novih železniških prog in prav toliko novih cest. V istem obdobju se bo letalski mreža povečala za 18.000 km novih prog.

Za časa petletnega načrta bodo novozgrajene tovarne avtomobilov proizvedle 90.000 avtomobilov, na koncu petletnega načrta pa bo dosežena letna proizvodnja 30.000 avtomobilov. Pripomniti je treba, da Kitajska pred osvoboditvijo ni imela svoje lastne avtomobilske industrije. V istem obdobju se bo lajdevje povečalo za 400.000 ton.

V teh letih bodo železniški prevozi podvojeni, l. 1957 bo rečni promet 420% večji od l. 1952, obalni promet 290% večji in letalski pa 330% večji. Zelo mnogo se lahko napravi na področju obalnih in rečnih transportov, ker je treba pomisliti, da ima Kitajska okrog 12.000 km obale in številne dobre luke. V svoji notranjosti pa ima dežela 105.000 km plovnih rek in kanalov, ki omogočajo izkoriščanje cenejših prevoznih sredstev. Zaradi tega je vlada posvetila veliko pažnje tej prevozni panogi in si je zadala nalogo, da znatno poveča v teku petletnega načrta rečne in obalne prevoze.

Na splošno je treba ugotoviti, da ima LR Kitajska danes dobro prometno omrežje, ki se je razširilo prav posebno z dvema cestama, ki povezujejeta Kitajsko s tibetansko prestolnico Lasso, in z železniško progjo, ki povezuje Kitajsko preko LR Mongolije s Sovjetsko zvezo.

Evgenij Grišin

Ljuba Kozireva

Vladimir Kuzin

Sovjetska četa zmagovalka v hokeju

VPRAŠANJE PROMETNIH SREDSTEV V L. R. KITAJSKI

Ob zaključku petletke bo Kitajska imela 20.000 km novih prog

Ob osvoboditvi je bilo uporabnih le 75.000 km cest, danes pa jih je uporabnih preko 150.000 km - Novi cesti, ki vezeta Lasso v Tibetu s Kitajsko in nova proga Peking-Moskva

Kitajska je nujno potrebovala za razvoj politične, gospodarske in kulturne povezave med vsemi pokrajiniami svoje ogromne ozemlja modernih prometnih in transportnih sredstev, ki so ostala zaradi stoletnega imperialističnega, birokratsko kapitalističnega in fevdalnega suženjstva na najnižji stopnji.

Kitajska je začela graditi svoje železnice pred 80 leti, uporabljati parnike pred 70 leti in motorna prevozna sredstva šele pred 40 leti. Vsa ta prevozna sredstva pa so se razvijala le z veliko težavo in počasno.

Ob izgonu Japoncev iz Kitajske je bilo l. 1946 uporabnih le 16.000 km železniških prog, ob popolni osvoboditvi dežele l. 1949 pa je bilo uporabnih le 75.000 km cest, ki pa so bile zelo neracionalno razdeljene, ker so se nahajale le ob obali, medtem ko ni bilo niti ene dobre ceste v velikem številu notranjih pokrajin.

Tudi oprema je bila bedna: železnice so bile enotirne, mostovi in tuneli so bili med seboj zelo različni in je bilo približno 120 tipov lokomotiv in 200 tipov tračnic.

Ladjeve in motorna prevozna sredstva so bila v obupnem stanju. Nihče ni skrbel za reke in pristanišča, iztovarjanje in

Tudi oddelke za izdelovanje mostov se je uveljavil po vsem svetu. Ta oddelke je izdelal in montiral že na stoltno mestov po vsem svetu. Pred vojno se je za izgradnjo mosta rabilo od 4 do 5 let, danes se največji most zgradi v dveh letih. V zadnjem času je bil most «Poteofis» zgrajen v dveh letih, železniški most pa kar v polgodnem letu. Pred kratkim je ta oddelke tovarne MAVAG poslal svoje načrte za izgradnjo mosta 12.000 ton preko Nila v Egiptu in mosta 2000 ton preko reke Tigris v Iraku.

Veliko dela za inozemstvo ima tudi oddelke za izdelavo žerjavov, ki se izvažajo v ZSSR, Romunijo, Egipt, Češko slovaško in Poljsko. Zelo znane so tudi črpalke tovarne MAVAG. Te se izvažajo v Finsko, v Indonezijo, Turčijo, Avstralijo, Urugvaj, Brazilijo itd. V zadnjem času je tovarna začela proizvodnjo črpalke, ki črpa 2900 litrov vode na minuto. Ta črpalka se lahko uporablja za mrzlo ali toplo vodo, za vodo pomešano s prstjo, za blatno in umazano vodo itd.

S povečano proizvodnjo zmogljivostjo se povečuje tudi življenjska raven delavcev in nameščencev tovarne MAVAG. Delavci tovarne MAVAG dobivajo mesečno poleg plače 500 (orintov v obliki plačanih dopustov, nagrad, hrane po znižanih cenah. V tej vsoti se ne upoštevajo organizacijski dopusti, zdravstvena oskrba, zavarila, ki so popolnoma brezplačna.

Tovarna MAVAG je zgradila 2000 stanovanj za svoje delavce in nameščence. Tovarna ima svoje umetniške skupine, simfonični orkester skupno plesalcev, dramsko skupino in več športnih društev. V okviru tovarne je tudi vajeniška šola, ki vsako leto vzgaja 200 mladih delavcev poleg tistih, ki se vzgajajo na delu v tovarni.

16 kolajn za ZSSR na VII. olimpiadi v Cortini

7 zlatih kolajn, 3 srebrne kolajne, 6 bronastih kolajn

Tek na 10 km: L. JUBA KOZIREVA s časom 38'50"

Hitrotno drsanje: m: GRISIN s časom 40'50"

Hitrotno drsanje: m: BORIS SILKOV s časom 748'77"

Hitrotno drsanje: m: GRISIN s časom 2'08"

Z istim časom se je pojavil MIHALOV, ki si je tako priboril drugo zlati kolajno v tej specialiteti

Stafeta 4x10 km: Terčev, Kolčin, Anikin, Pančev s časom 2'15'30"

Hokej: sovjetska četa premagala švedsko z rezultatom 5:1, Svico 10:0

Nemčijo 8:0, ZDA 4:0 in v finalu Kanada 2:0. Igrali so izmenoma Puck, Sčigubov, Tregubov, Ušakov, Sidorenko, Babušalov, Bobrov, Krivonozar, Kuzin, Pančev, Goršev, Klitov.

7 zlatih kolajn

Tek na 10 km: L. JUBA KOZIREVA s časom 38'50"

Hitrotno drsanje: m: GRISIN s časom 40'50"

Hitrotno drsanje: m: BORIS SILKOV s časom 748'77"

Hitrotno drsanje: m: GRISIN s časom 2'08"

Z istim časom se je pojavil MIHALOV, ki si je tako priboril drugo zlati kolajno v tej specialiteti

Stafeta 4x10 km: Terčev, Kolčin, Anikin, Pančev s časom 2'15'30"

Hokej: sovjetska četa premagala švedsko z rezultatom 5:1, Svico 10:0

Nemčijo 8:0, ZDA 4:0 in v finalu Kanada 2:0. Igrali so izmenoma Puck, Sčigubov, Tregubov, Ušakov, Sidorenko, Babušalov, Bobrov, Krivonozar, Kuzin, Pančev, Goršev, Klitov.

3 srebrne kolajne: Tek na 10 km - ženske: EROSINA.

Hitrotno drsanje: m: GRAC.

Stafeta 3x5 km ženske: KOZIREVA, KOLCINI, ERASINA.

6 bronastih kolajn: Tek na 30 km: KOLCINI, PAVEL.

OSEBNI SPOMINI E. D. STASOVE O DELU Z V. I. LENINOM

A NJEGOVO SMRTI sem izvedela v Nemčiji

Njegovi nasveti od odhoda na delo v Nemčijo - Kakšno važnost je pripisoval praktičnemu delovanju - Lenin je bil vselelega značaja

VIII.

vedati je treba, da je bil Iljič zelo vesel in neprisiljen. Na sejah CK se je ostoma slišal smeh. V Iljiču je rad smejal.

do je tudi drugače: čim se je začela, se je V. Iljič ozno smejal, kar je pomenilo, da je bil pretrujen in en. Tedaj smo se trudili, da bi se ostane posebnost dobro izvedena in da se čimprej zaključijo. V. Iljiču omogočil polni sili.

omnimam se nekega dogodka, ko je V. Iljič zbolil in ga je časa nistem srečala. Videvsem ga potem na neki seji vprašala: «Kako je z zdravjem?» Sicer ni treba čisto videti, da gre dobro, je vas pogled zelo pretkan». mu je to nagajalo, je rekla: «Igrate se, kaj pravi Stasova?», da imam pretkan pogled. On je dobro vedel, da je Babov pogled res prebrisan, to izgajalo mu je, da sem to vedela kar naravnost.

ko je bila 50. obletnica rojstva V. Iljiča, sem bila bolna in nisem mogla prisostvovati nastopi, ki se je vršila v moskovskem komiteju. Prav tako nisem mogla obiskati na dovidenju V. Iljiča iznenadenje kot prijetelju in tovarišu. Nisem mogla misliti, kaj bi mi bilo. Med svojimi stvarmi je našla karikaturo, ki jo je obletnica narodnika Mihajlovskega napravil umetnik S. Karikatura je izražala slednje: na visokem je bila glava, pokrita z zelenim prtom, mizico je sedel ves ganjen Mišovski, ki je v eni rki držal okrog srete naočnice, v drugi pa rohek. S katerim si je bil solze. Okrog njega so bili Struve, Mjokotin, Južakov, mlkova in drugi. Pred mizico s hrblom obrnjena k obistvu stala dva otroka: fantek in deklica obliki in z malo kito, obliko mišjema repku. Pod njima je bilo napisano: «Kako so prišli pozdravit narodne sile».

To sliko sem poslala V. Iljiču. Zaven sem napisala: «Ko me je bila obletnica Mihajlovskega, smo bili so otroci, sedaj pa smo velika partija. Vse to ste naredili pravilno v svojim velikim politični sposobnosti, vaši odločnosti». Ko je zvečer prišel na svečanost, je dejal: «Dobro sem od velikega prijatelja dobil darilo - pozdrav, ki mi ga je napravil veliko veselje, toda mi moram povedati, da ni treba organizirati jubilejev». nekakega zaključka svedra ni pričakovala.

Ko sem leta 1921 odhajala na delo CK in Kominterne v Nemčijo, sem šla k Vladimirju Iljiču po navodila, kako naj delam.

lam. On mi je rekel: «Nobenih instrukcij vam ne bom dal, to sta že napravila CK in Kominterne; jaz vam bom dal le nasvete: prvič, ko boste na sejah CK KP Nemčije in se ne boste strinjali z njegovim mnenjem, ne diktirajte svojih ugovorov, a svetujte, kar predlagate, in drugič, delajte v neki terenski celici, ker le tako boste lahko videli, kako sprejemajo in razumevajo terenske organizacije in množice sklepe CK. Ilkrti boste lahko pomagali CK popraviti to, kar je bilo nepretno formulirano». Tako sem tudi napravila: delala sem v ulični celici.

Nekoč 1919 ali 1920, točno se ne spominjam, mi je V. Iljič dal večjo politično nalogo. Zafela sem se otepati, sklicujoč se na to, da sem jaz le organizator in se ne čutim dovolj močna v teoriji za tisto nalogo. V. Iljič je takoj zamežnil in začel spraševati: «Kaj ne da ste se borili proti 'Delavski misli'?» — «Da». «In proti ekonomistom?» — «Tudi». «Kaj pa proti menjševikom?» — «Da, tudi sem se borila». — «In proti likvidatorjem?» — «Tudi». — «Tako, torej, pojdite in izpolnite nalogo». Zgodilo se je, da je V. Iljič imel prav.

V. Iljič je s temi svojimi vprašanji pokazal, da se mi ne učimo le iz knjig, marveč tudi v življenju, in da praksa v določenem trenutku nadomešča učenje iz knjig. Učeti se od množice — to je Leninova in Stalinova misel.

Za smrt V. Iljiča sem zvedela iz listov v Nemčiji. Prejemala sem list «Vorwärts». V neki njegovi številki je bilo v črni okviru sporočilo, da je Lenin umrl.

KONEC
ELENA D. STASOVA

(Ostala poglavja iz spominov E. D. Stasove o delu z V. I. Leninom smo objavili v številkih 51 (377) in 52 (378) l. 1955 in 1 (380), 2 (381), 3 (382), 4 (383), 5 (384) letošnjega leta. Iz rusčine prevedel M. K.)

ZA NAŠE KMETE Nekaj o kokošji reji

Običajno ne posvečamo dovoljne pažnje važni panogi našega kmetijskeva. Mislimo tu na kokošereje. Kokošereja je res pomembna važnost, ki se ne baviš z rejo kokoši ali pa druge perutnine. Le rejkokodaj dejamo in nudimo potrebno pažnjo: našemu kurniku. Gospodar se le redkokodaj zanima za kokoši in prepušča to opravilo ženskam v hiši, ne le zaradi tega, ker je to delo, ki ga lahko izvrši ženska, ampak ker ne daje in se ne zaveda važnosti dobro urejenega kurnika.

Važna je brez dvoma kokošereja, vprašamo pa se lahko ali je tudi dobičkonosna za kmetijske gospodarstvo? Kokošereja ni vedno dobičkonosna. Imamo mnogo primerov, ko je kokošereja pasivna in tudi lahko škodljiva panoga kmetijskega gospodarstva. Ni dobičkonosna, kadar ne upoštevamo vsaj glavnih načel napredne kokošereje. Skoljiva pa postane, ko je p.p.inoma zanemarjena in ko pustimo celo, da kokoši povzročijo veliko škodo na polju (na pr. na posejana polja).

O važnih problemih napredne kokošereje bomo še pisali in obravnavali s posebno pažnjo bodisi proizvodnja mesa kot tudi proizvodnja jajc.

Danes bomo pisali o podkidanju in o valitvi kokoši.

Kokošija jaja se navadno izvajajo v treh tednih ali 21 dneh. Čim bolj enake starosti so jajca tem bolj enakomerno in istočasno prihajajo piščeta na dan. Dokazano je, da se pišče prej razvije v svetlem jaju kakor v starejšem. Tudi koklje niso vse enake in tudi od tega je nekoliko odvisna doba valitve. Ena čepi zvesto na jajeh druga pa ne in tudi vse koklje nimajo enake telesne gortke. Zgodi se torej lahko, da se nekatera piščeta izležejo na dvajseti, druga pa na devajset in tretji dan. Dandanes se napredna kokošereja ne poslužuje več koklje za valitev jajc; poslužuje se različnih valilnikov, ki odpravijo svoje delo bolje kot najboljše koklje.

Večkrat se pripeti, da bi lahko miselna koklja zapustila jajca. Ne smemo takoli obupati. Jajca so kljub temu dobra. Podložijo naj se čimprej drugi koklji. Zarojeno pišče v jajcu ima veliko življenjsko silo v sebi, mnogo večje kakor si kdo misli. V drugi dobi valitve ne škodi odloženim jajcem nič, četudi bi koklja že dva dni ne sedela na njih. Ravno se pa, da mora biti v

TARIFNA BORBA MED TRSTOM IN REKO JE V POLNEM TEKU Nesposobnost italijanske diplomacije ograža nadaljnji obstoj naše luke

Odpoved Jadranske tarife zveze ima težke posledice za Trst - Kako je reagirala Jugoslavija - Vloga Hamburga in Bremena - Slabi izgledi tržaške luke v konkurenci

Tarifna borba med Trstom in Reko, se bolj pa med Jadransko in severnim Baltičkim morjem je v popolnem teku od trenutka, ko je italijanska vlada odpovedala Jadransko tarifno zvezo, katere je vezala Avstrijo, Jugoslavijo in Italijo s tarifnim sistemom, ki je štivil Trst pred nebrzdano konkurenco Reke.

Uspeh tarifne borbe v obrambo interesov ene izmed luk, ki so v borbi, zavisi od sposobnosti tekmecev, da se anglo prilagodijo manevrom nasprotnikov, da jih pobijajo na istem konkurenčnem terenu, da pripravno reagirajo še predno boljši pogoji, ki jih nudijo konkurenti, uspejo priti priti promet v druga pristanišča. S tega vidika se tržaška luka nahaja v najslabši situaciji, da tri države naše države sledijo z velikim zanimanjem sedanji tarifni borbi in da pričakujejo odgovor Hamburga in Bremena. Predvideva se, da bo ta odgovor skrajšani, energični in skrajno učinkoviti. To pa je tudi razumljivo, kajti od tega tarifne borbe imajo prav te tri države vso korist, ker so v pogojih, da svoj trgovski promet usmerijo v luko, ki nudi boljše pogoje in je zato najbolj ugodna.

Kakšne bodo v tej novi situaciji posledice za našo luko? Vse kaže, da v luči daljnih in sedanjih dogodkov lahko trdimo, da bo italijanska odpoved Jadranske tarifne zveze od leta 1948 odškodovalna naš luki promet v korist Reke, katero podpira mnogo bolj preudarna in elastična diplomacija, ki je ne slabijo nasprotstva, značilna za italijansko. Prelom tarifnih sporazumov z Jugoslavijo bo dodal prejšnjim še nov neugoden faktor za našo luko, to je nebrzdano konkurenco, v kateri ima Trst zelo majhne možnosti uspeha.

Izhod iz te situacije kronične manjvrednosti v primeri s konkurenčnimi lukami je v tem, kar smo že v prejšnjih člankih navedli; dosega daljšega sporazuma med obema lukama — Trstom in Reko — da se zoperstavi akciji severnih luk in usmeri potji Jadrana ves avstrijski, madžarski in češko-slovaški promet z Levantom, Srednjim in Daljnim vzhodom, Afriko in Južno Ameriko. Sklenitev Jadranske luke zveze je dosegel cilj, kajti obseg te ga prometa je še sedaj takšen, da jamči popolno uporabo naprav obah luk in ima obenem perspektivo neprestanega povečanja v skladu s pospeševanjem gospodarskih in političnih odnosov med območji, katerim služita obe luki.

Od tega spoznanja bi imel Trst večje koristi, kajti Reka že preko leto dni dela s 100 odst. svoje delovne zmogljivosti.

Toda tudi Jugoslavija ima interese, da se doseže poudoben sporazum, kajti slejni bi moral očitno temeljiti na širki uporabi jugoslovanskih železnice (bečhinska in «užna»), ki vozi v Trst, s strani Avstrije in drugih dežel na način, da bi jamčil Jugoslaviji primerne tarifne dohodke.

Drugače je usoda tržaškega prometa zelo negotova zaradi kronične nesposobnosti naše diplomacije, ki ne zna korakati zopredno s pripravivami pobudami bližnje jugoslovanske republike.

U. S.

Francé Prešeren pesnik in narodni buditelj Slovencev

Te dni se po vsej slovenski zemlji in kjer koli živi naš rod, proslavlja spomin enega izmed naših največjih kulturnih velikanov, Franceta Prešerna, ki je bil in je obenem doslej tudi naš največji pesnik.

Francé Prešeren se je rodil 3. decembra 1800 v Vrbi na Jorenškem, ki leži nedaleč od znamenitega blejskega jezera. Svoja otroška leta je preživel v krogu svoje družine. Ljudsko šolo je obiskoval v Ribnici. Tja sta ga namreč poslala dva njegova strica-duhovnika. Tedanja šola v Ribnici je bila v tistih časih zelo čislana po vsej Krajski doželi. Srednje ali latinske šole pa je obiskoval v Ljubljani, kjer mu je bil za ravnatelja slovenski narodni buditelj in pesnik Valentin Vodnik. Starši in oba strica-duhovnika so želeli, da bi Francé postal duhovnik. Toda ta želja se jim ni izpolnila, kajti Franceta ni mikal ta stan. Po dovršenih srednjih šoli je odšel na Dunaj, kjer je študiral najprej medicine, nato pa pravo in česar je leta 1828 dosegel doktorat, nakar se je vrnil v domovino, kjer je dobil zapislitev kot praktikant v neki odvetniški pisarni v Ljubljani. Ker Francé ni hotel ustrežiti želji staršev in stricov, da bi postal duhovnik, mu ni ves čas bivanja in študiranja na Dunaju niso hoteli nuditi nobene podpore. Zato mu je bilo življenje zelo trdo. Preživel se je s študentskimi, ki jih je bil deležen in pa s honorarji, ki jih je prejemal kot inštruktor otrok bogatih Dunajčanov.

Svoj pesniški talent je odkril ko je obiskoval še latinske šole v Ljubljani, razvijal ga je kasneje na Dunaju, v širino pa je dosegel po dovršenih študijah, ko je živel v Ljubljani in kasneje v Kranju, kjer je šele po dolgih letih čakanja zasedel mesto tamkajšnjega odvetnika. V Kranju je zbolel za vodenico in umrl dne 8. februarja 1849.

Zivljenje in delo Franceta Prešerna ima velik pomen za ves naš narod in za razvoj naše kulture. Zivel in delal je v času, ko so v deželah, kjer žive Slovenci vladali izredno težki časi. Najprej so se skozi naše dežele valile nadloge, ki so jih prinašali Napoleonovi vojni pohodi. Sledila je temna doba zatiralnega Metternichovega režima, ki je s silo skušal zatreti vse pridobitve, ki jih je prinesla napoleonska doba. Črn absolutistični avstrijski režim je skušal že v kal zatreti sleherni pojav svobodomiselnosti.

Na Slovenskem pa se je prav tedaj bila še druga prav tako pomembna borba. Slovensko ljudstvo je tedaj doživljalo svojo narodno prebuditelstvo. Za Slovence so se tedaj šteli ne nekateri Slovenci izobraženi in redki meščani. Slovensko so govorili le večinoma neuki kmetje in tlačani ter

Zaključek VII. zimske olimpiade

V nedeljo popoldne so v Cortini d'Ampezo s kratko uradno in obenem sugestivno svečanostjo zaključili VII. zimske olimpijske igre, ki so trajale deset dni. Po kratkih zaključnih uradnih govorih so sneli z drogov zastave držav, ki so se udeležile VII. olimpijade ter kot zadnjo olimpijsko zastavo in ugodni olimpijski ogenj, ki je gorel skozi vseh deset dni tekem.

VII. zimske olimpijske igre so bile nedvomno med najlepšimi in najbolj napetimi, kar jih je bilo do sedaj. Vzbuđile so veliko zanimanje in pričakovanje tudi zaradi prisotnosti svetovskih ekip, ki so se prvič udeležile zimskih igr. Dejansko so si Cortini tokrat delili lovorike Sovjetska zveza in Avstrija, ki sta se izkazali z največjim številom zmag.

Sovjetska zveza si je priborila 16 kolajni, kar je največje število za posamezno državo. Od teh ima 7 zlatih, 3 srebrne

Tenley Albright (ZDA) zmagovalka v umetnem drsanju

in 6 bronastih, kar odgovarja 1., 2. in 3. mestu v klasifikaciji v poedinih specialitetah. Za SZ imamo Avstrijo z 11 kolajinami (4 zlate, 3 srebrne in 4 bronaste); sledijo: Švedska, ki jih je odnesla 10, ZDA 7, Finska 6, Švica 6, Norveška 5, Italija 3, Kanada 3, Nemčija 2, Japonska 1 srebrno, Poljska 1 bronasto in Madžarska 1 bronasto. Sovjetska zveza je pokazala

Sisten Jernberg (Svedska) zmagovalca v teku na 50 km. V tekih na 15 in 30 km se je plastral na drugo, v stateti 4 x 10 km pa na tretje mesto

svojo premoč na ledu, dočim se je Avstrija, prav posebno po zaslugi komaj 21-letnega Toni Sailerja (ki si je priboril kar 3 zlate kolajne) odlično plastral na snegu. Dokaj sta razočarali Finska in Norveška, da ne omenimo Italije, ki sicer že od začetka ni pričakovala posebnih uveljavitev na snegu. Levji delež je odnesla v bobu-dvojkje, kjer je zasedla 1. in 2. mesto, dočim je v bobu-četorkje prelosila Švica, tako da je ostala za Italijo le srebrna kolajna. Tudi od Jugoslovancev je bilo resno pričakovati kaj več, upevanje, da razpolaga Jugoslavija z dobrimi silami in da je zimski sport v tej deželi precej dobro razviren.

Zadnje tekme, ki so bile v petek, soboto in nedeljo so dale te rezultate:

- UMETNO DRSANJE - PARI: 1. Schwarz, Elisabeth - Oppel Karf (Avstrija) 11,31 točk, 2. Dajce Frances - Bonden Norris (Kanada), 3. Nagy Marianna - Nagy Laszlo (Madžarska).
- SMUK - MOSKI: 1. Sailer (Avstrija) 2'32"2, 2. Felloy (Švica), 3. Molterer (Avstrija).
- STAFETA 4 x 10 KM: 1. Sovjetska zveza (Terenjev, Kolčev, Antkin, Kuzin), 2. Finska, 3. Švedska.
- BOB - CETVORKE: 1. Švica (Kapus, Diener, Alt, Angst), 2. Italija (Monti, Girardi, Alverdi, Moccollini), 3. ZDA.
- SKOKI: Hyvarinen Anti (Finska) (81-84 m) 227 točk, 2. Kallakorpi (Finska) (83,4-80,5 m) 225 točk, 3. Glass (Nemčija) (83,5-80,5 m) 224 točk.
- HOKEJ: 1. Sovjetska zveza 10 točk, 2. ZDA 8, 3. Kanada 6, 4. Švedska 3, CSR 2, 6. Nemčija 1 točka.

PREJELI SMO: HRVATSKI NARODNI KALENDAR 1956, izdal list «Narodni glasnik», Chicago, Illinois, USA.

INFORMACIONNI BJUL-LETENJ, št. 12-1955, izdal Centralni komite Komunistične partije Češkoslovaške, Praga.

Josip Jurčič

SOSEDOV SIN

Drugi svatje so nekaj časa zmajevali, sešli se potem v krčmi, napili se, kleli, smejali se in salc zbijali, da je take poroke še niso nikoli dočakali.

Celo Pogreznikov Peter se je napil in naposled vesel bil, da je s svojjo staro teto plesal ter s petama ob tla tolkel.

XXIII.

Do a Smrekar hčere ne najde. Misli si, predno sonce zaida, sama pride in kaj potem! Kako bi bilo oprati to sramoto! Pol imenja, vse imenje! pa to sramote ne, tega ne, o čemer bodo treh far ljudje več let govorili.

Mati Smrekarjeva je okoli hiše letala in jokala na vse glas, ko je to slišala. Misli si je, da hčere ne bo nikdar več videla, bala se je, da si je morebiti sama kaj žalega storila, da je pobegnula, Bog ve kam, in vse sosedke, ki so se zgornjale, niso je moglo utolažiti.

«K roditi je kam šla!» tako so se žene naposled pogovarjale, ko je nikakor ni bilo domov. Smrekarici se je to verjetno zdelo in potolažila se je malo. Kjer je koli vedela za kako sorodno in znano hišo v obližju in daljavi, povsod je razposlala ljudi, enega tja, enega sem, da bi povzedel, ali je Francica tam. Vsakega je dobro plačala, vsakega je za Boga prosila, naj leti, naj brz pridirja nazaj.

Iz bližnjih krajev je kmalu od vseh strani prišlo poročilo, da je ni nikjer. Nekaj stari mož je videl pol ure od cerkve; potem ni živ človek več povedal, da bi jo bil videl. Nazadnje so se vrnili vsi posli, nekateri že ponosni, nobeden pa ni prinesel glasu, kakršnega bi bil ustregel.

Smrekarjeva hiša je bila dva dni kraj ne sreče in žalosti. Kaj je pomagalo bogastvo, kaj denar! Edinega otroka ni bilo.

Smrekar je bil prvi dan ves divji in jazen

TARIFNA BORBA MED TRSTOM IN REKO JE V POLNEM TEKU Nesposobnost italijanske diplomacije ograža nadaljnji obstoj naše luke

Odpoved Jadranske tarife zveze ima težke posledice za Trst - Kako je reagirala Jugoslavija - Vloga Hamburga in Bremena - Slabi izgledi tržaške luke v konkurenci

Tarifna borba med Trstom in Reko, se bolj pa med Jadransko in severnim Baltičkim morjem je v popolnem teku od trenutka, ko je italijanska vlada odpovedala Jadransko tarifno zvezo, katere je vezala Avstrijo, Jugoslavijo in Italijo s tarifnim sistemom, ki je štivil Trst pred nebrzdano konkurenco Reke.

Uspeh tarifne borbe v obrambo interesov ene izmed luk, ki so v borbi, zavisi od sposobnosti tekmecev, da se anglo prilagodijo manevrom nasprotnikov, da jih pobijajo na istem konkurenčnem terenu, da pripravno reagirajo še predno boljši pogoji, ki jih nudijo konkurenti, uspejo priti priti promet v druga pristanišča. S tega vidika se tržaška luka nahaja v najslabši situaciji, da tri države naše države sledijo z velikim zanimanjem sedanji tarifni borbi in da pričakujejo odgovor Hamburga in Bremena. Predvideva se, da bo ta odgovor skrajšani, energični in skrajno učinkoviti. To pa je tudi razumljivo, kajti od tega tarifne borbe imajo prav te tri države vso korist, ker so v pogojih, da svoj trgovski promet usmerijo v luko, ki nudi boljše pogoje in je zato najbolj ugodna.

Kakšne bodo v tej novi situaciji posledice za našo luko? Vse kaže, da v luči daljnih in sedanjih dogodkov lahko trdimo, da bo italijanska odpoved Jadranske tarifne zveze od leta 1948 odškodovalna naš luki promet v korist Reke, katero podpira mnogo bolj preudarna in elastična diplomacija, ki je ne slabijo nasprotstva, značilna za italijansko. Prelom tarifnih sporazumov z Jugoslavijo bo dodal prejšnjim še nov neugoden faktor za našo luko, to je nebrzdano konkurenco, v kateri ima Trst zelo majhne možnosti uspeha.

Izhod iz te situacije kronične manjvrednosti v primeri s konkurenčnimi lukami je v tem, kar smo že v prejšnjih člankih navedli; dosega daljšega sporazuma med obema lukama — Trstom in Reko — da se zoperstavi akciji severnih luk in usmeri potji Jadrana ves avstrijski, madžarski in češko-slovaški promet z Levantom, Srednjim in Daljnim vzhodom, Afriko in Južno Ameriko. Sklenitev Jadranske luke zveze je dosegel cilj, kajti obseg te ga prometa je še sedaj takšen, da jamči popolno uporabo naprav obah luk in ima obenem perspektivo neprestanega povečanja v skladu s pospeševanjem gospodarskih in političnih odnosov med območji, katerim služita obe luki.

Od tega spoznanja bi imel Trst večje koristi, kajti Reka že preko leto dni dela s 100 odst. svoje delovne zmogljivosti.

Toda tudi Jugoslavija ima interese, da se doseže poudoben sporazum, kajti slejni bi moral očitno temeljiti na širki uporabi jugoslovanskih železnice (bečhinska in «užna»), ki vozi v Trst, s strani Avstrije in drugih dežel na način, da bi jamčil Jugoslaviji primerne tarifne dohodke.

Drugače je usoda tržaškega prometa zelo negotova zaradi kronične nesposobnosti naše diplomacije, ki ne zna korakati zopredno s pripravivami pobudami bližnje jugoslovanske republike.

U. S.

Edinost, sreča, sprava k nam naj nazaj se vrnejo; otrok, kar ima Slava, vsi naj si v roke sežejo, da oblast in z njo čast, kaj pre, spet naša bosta last!

Izdihljaji, solzé so jih redile...

Izdihljaji, solzé so jih redile s Parnasa mojga rožice prič... solzé z ljubezni so do tebe vroče iz domovinske o ljubezni lile.

Skelče misli, da Slovence mile ne ljubi matere, vanj upajoče, da tebe zame vneti ni mogoče, z bridkostjo so sreč mi napolnile.

Zeljé rodile so prehlpenecé, da s tvojim moje bi ime slovelo, domače pesmi milo se glaseče;

Zeljé, da zbudil bi Slovence no celo, da bi vrnili k nam se časi sreče, jim moč so dale rasti neveselo.

Gornji verz so vzeti iz Sonetnega venca in so ena izmed najboljših pesniških izpovedi, v katerih Prešeren poudarja zvezo, ki obstaja med njegovo poezijo in slovenski narodom.

Edinost, sreča, sprava k nam naj nazaj se vrnejo; otrok, kar ima Slava, vsi naj si v roke sežejo, da oblast in z njo čast, kaj pre, spet naša bosta last!

dekile in hlapi bogate gospode. Izobraženci, čeravno so izšli tudi iz kmečkih družin, so se šolali v nemških ali zelo pomembnih mestih. Po vrnitvi na svoje domove na deželo so zato raje govorili o bolji no-

Kulturne vesti

V Nemški zvezni republiki in Nemški demokratični republiki se pripravljajo, da bodo 17. februarja proslavili stoletnico smrti pesnika «Mlade Nemčije» Heinriha Heineja. V Nemški DR pripravljajo svečane akademije, nove izdaje pesnikovih del in odkritja številnih spominskih plošč, ki so jih nacisti odstranili l. 1933. V Heinejev rojstnem mestu Düsseldorfu bodo restavrirali pesnikovo rojstno hišo, ki je bila porušena v zadnji vojni.

Dnevnik «Kuanguingpa» sporoča, da se na Kitajskem tiska 219 časopisov in 376 revij. V teku tega leta bo izšlo 400 novih listov, posebno pokrajinskih. L. 1955 se je na Kitajskem napisala milijarda izvodov knjig pod 22.000 naslovi. Predvideva se, da se bo letos tiskalo 250 milijonov več knjig kot lani.

Pisani svet

ZRACNI TAKSIJI V AVSTRIJI

Avstrijski urad za civilno letalstvo je dovolil letalskim klubom v Celovcu, Innsbriku in Linzu, da lahko z zračnimi taksiji prevajajo potnike in turisti, ki si bodo tako lahko iz zraka ogledovali meje. Zračne takseje bodo lahko izločili potniki sami, seveda, ako so usposobljeni piloti in ako bodo predložili dokazne izkaznice. Letala in piloti bodo morala biti zavarovana.

SMESNE DOMNEVE PREDSEDNIKA AMERISKEGA

Predsednik ZDA Eisenhower pošal Kongresu poslanico poročanju za finančno leto 1956-57. V njej je predlagal, da bi se proračun povečal za 6 milijard dolarjev v primerjavi z letošnjim, ki znaša 64,3 milijarde. 64% novega proračuna je namenjenih oborožitvenim silam. Eisenhower zagovarja svoje zahteve, trdeč, da bi se morala ameriške oborožitvene sile v stanju zavrniti od agresivno in okrepiti mednarodne zveze, katerim predseduje ZDA. Za civilne potrebe predvideva le 21% proračuna.

Da je trditve o možnosti agresivne več kot smešna, je naslo vsem trezno mislečim ljudem.

METNE ZILE IZ NYLONA

Dr. Edwards iz visoke mehanike šole v Birminghamu je izjavil, da je mogoče izdelati umetne arterije v dienzijah, kakršne potrebujejo kirurgi. Med drugim je mogoče izdelovati umetne žile iz nylona, katere lahko nadomestijo naravne žile.

POROD BREZ BOLECIN TUDI V ITALIJI

Odpor ustanove «Opera nazionale maternità e infanzia» na svoji seji razpravljalo o vrstni metodi za porod brez bolečin. Odbor je sklenil, da se nadalje preučevali zadevo, da se v glavnem strinja z uveljavljeno metodo za porod brez bolečin tudi v Italiji.

V MESTU IN DELO NA PODEBELJU

KRITIKE PROTI PASIVNEMU PRORAČUNU OBČINSKEGA PODJETJA ACEGAT

Opozicija odločno nasprotuje vsakemu povišanju tramvajskih tarif

Intervencija tov. Gombača in Teinerja - Kako je treba izboljšati upravljanje podjetja Acegat - Sprejete zahteve šolskih zdravnikov - Intervencija tov. Pogassija za zmerno uporabljanje volilnih lepakov - Proti krivičnemu črtanju iz volilnih seznamov

Lonjer

Ko gremo Lonjerji včasih na izprehod ali po opravkih v Ricmanje, Boršt ali kako drugo vas v dolinski občini, vidi mo da imajo povsod vsaj eno ali celo tudi več lepo urejenih javnih pralnic. Tako se človek nehoti spomni na Lonjer. Nešteto prošelj smo v zadnjih letih vložili na tržaško občino da bi nam zgradila javno pralnico, toda vse zaman.

Pralnico so nam občinski upravitelji obljubljali še za časa fašizma. Kar dve pralnici so nam takrat obljubljali, toda obljuba niso nikoli izpolnili. Vojna se je končala še pred 11 leti, fašizem je bil poražen, prišli so nato Anglo-američani, ki so tudi odšli in danes imamo zopet italijansko upravo. Pralnice, ki jih obljubljajo Lonjerju je 30 let, pa še ne vidimo.

Po našem mnenju, bi bil vendar še krajši čas, da se na krivica popravi. Lonjerji plačujemo davke kot vsi drugi in zato imamo tudi vsi pravico zahtevati od občine, da nam naše želje izpolni.

Vaščan

Opčeno

Te dni sta naša zvesta in aktivna tovariša Kati in Željko Gorup pravišljiva in družinskem krogu vesel dogodek. Potekala je namreč 25-letnica njune poroke.

Družina Gorupovih se je ob tej priliki spomnila tudi našega tiska in je v ta namen darovala 1.000 lir za «Dejo» in 1.000 lir za «Lavoratore».

Uredniški kolektiv našega lista ima iskreno čestita, zahvaljujoč se ob enem za denarni prispevek ter želi iz vsega srca dolgo vrsto let srečnega in vedrega življenja. Čestitkam se pridružuje SHLP.

Obvestilo za kmetovalce

Z namenom, da se čim bolj poveča površina posejana z vršno in triletno deteljo ter razširi raba dobrega semena, je Pokrajnski kmetijski nadzorništvo smatralo tudi letos za potrebno da nudi prispevek za nakup semena vrčne in triletno detelje odbranih vrst.

Kmetovalci, ki nameravajo umetno ali povečati površino umetnih travnikov - deteljščina izboljšati kulturo, lahko naročijo seme vrčne in triletno detelje po znižani ceni 4.2. t. 22.22 za do 15. februarja, pri Pokrajnskem kmetijskem nadzorništvo, ulica Ghega št. 6. I. (soba št. 4 - tel. 23927), med dopoldanskimi urami.

Izšla je brošura "Fašizem v Trstu"

Te dni je izšla v italijanski brošura «Fašizem v Trstu v letih 1919-1923», ki jo je izdala naša partija ob priliki 35. letnice ustanovitve KPI.

Brošura je verna dokumentacija, izpopolnjena s spornimi tve, Tiberia, ki je bil osebnost prida dogodkom vršnega obdobja nastanka fašizma v naših krajih. Brez dvoma bo zbudila in publikacija živo zanimanje tako med starejšimi, ki se gotovo še spominjajo takratnih dogodkov, kot tudi med mlajšimi, ki so slišali o tem pripovedovali. Mladina bo našla na teh straneh mnogo novih stvari in marsikateri dragocen nauk. Uvod k brošuri je spisal sekretar naše partije tov. Vittorio Vidali.

Brošura je razdeljena na devet poglavij. Prvi dve obravnavata prve podvige fašističnih skvadrov, tretje veliko stavko iz leta 1920, naslednje dva pa govorita o razdeljanju in poizku «Lavoratore». Ostala poglavja govorijo o nadaljnjih nastavitvah, ki so se takrat vrstila in so pripravila teren industrijem za napad proti plačam ladjevinskih delavcev. V posebnem poglavju se obravnava proces, ki je bil zrežiran proti skupini mladih komunistov, med katerimi je bil takrat tudi tov. Vidali.

Brošura stane 100 lir in jo tovariši lahko naročijo za razprodajo v sekcijah pri Centru za širjenje tiska v ul. Capitolina 3.

Priporočamo vsem sekcijam in celicnim komitejem, da pravočasno naročijo potrebno število izvodov ter da se zavzamejo za čim širšo razprodajo.

Rulganinova poslanica

(vivaupiranje s 1. strani)

ki izberejo obliko vlade, v kakršni hočejo živeti, je treba reči, da je Sovjetska zveza vedno podpirala in še podpira nacelo, da je notranji režim katere koli države stvar, ki se tiče samo njenega ljudstva. Zaupamo, da tudi druge države vodi isto nacelo v njihovih mednarodnih odnosih.

«To je nekaj misli, ki sem vam jih hotel izraziti, moji občini pravice narodov, da dragi gospod predsednik, glede pripomb, ki jih podajate v Vaši poslanici. Zelo vesel bi bil, če bi to lahko prispevalo k razjasnitvi pomena, ki ga naši kolegi pripisujejo sklenitvi pogodbe o prijateljstvu in sodelovanju med ZSSR in ZDA.

Z naše strani smo pripravljene z največjo pozornostjo proučiti vsakršno mnenje, ki bi se ga vam zdelo potrebno izraziti o vsebini te pogodbe. Pričakujemo torej vaših nadaljnjih mnenj o tem vprašanju.

Proračun občinskega podjetja Acegat, ki je bil predložen prejšnji četrtlet na občinski seji, je bil tudi letos predmet splošne kritike s strani opozicije.

Prvi je spregovoril socialistov. Teiner, ki se je že uvodoma izjavil proti vsakemu povišanju tramvajskih tarif, kar ima v načrtu občinski odbor. Tov. Teiner je nadalje kritiziral lahkomišelnost in neresnost pri postavljanju tega problema, ugotovil je potrebno, da se menja sedanje vodstvo podjetja ter ostro grajal diskriminacije pri zaposlovanju osebja.

Tov. Gombač je imel nato daljšo intervencijo v zvezi z obračunom tega podjetja za leto 1954. Ugotovil je obstojča protislovja med raznimi poročili, ki so bila dana ter dejal, da občinski svet ne more dati svojega mnenja, ko dejansko opozicija nima nikake možnosti kontrole nad poslovanjem podjetja. Opozoril je na velike izgube vode, električne energije in plina, ki so posledica pokvarjenih števec in površne kontrole s strani vodstva podjetja. Večji del zneska — je nadaljeval tovariš Gombač — ki ga hoče dobiti občina s povišanjem tarif, bi se lahko doseglo s tem, da bi se izvedlo splošno revizijo sistema kontrole napeljav vode, elektrike in plina ter da bi ne kupovali več gorilnega plina v Ilva, marveč bi ga Acegat sam proizvajal.

Kar se tiče tramvajске službe je naš svetovalec priznal, da so bila res izvedena nekatera izboljšanja. Nakazal pa je istosčasno glavne pomanjklivosti, ki še vedno obstajajo ter predlagal ustanovitve nekaterih krožnih filialnih autobusne proge do Ključa, kar so prebivalci zainteresirani vasi že večkrat vprašali. Na ta način ter z vrsto še drugih ustreznih ukrepov, bi se finančno stanje

podjetja nedvomno izboljšalo. V zaključnem delu svoje dokumentirane intervencije je tov. Gombač iznesel še vrsto pripomb in kritik kar se tiče vzdrževanja in dela v delavnicah v ul. Broletto ter grajal dejstvo, da se v obračunu vse preveč podčrtuje poviške plače nameščenega osebja, dočim se sploh ne omenja izdatnih poviškov, ki so jih prejeli razni voditelji podjetja. Končno je še kritiziral pomanjkanja ustanovitve delavskega sveta ter stališče večine, ki noče v upravnem svetu zastopnikov opozicije. V imenu naše skupne je nato tov. Gombač izjavil, da bodo komunisti zaradi že omenjenih tehničnih razlogov glasovali proti obračunu, kot tudi proračunu.

Diskusija o proračunu in obračunu se je nadaljevala tudi naslednji dan, to je v petek, ko so spregovorili še drugi svetovalci.

Med drugimi se je oglašil tudi dr. Agneletto, ki pa je bil v svojih izjavah precej nejasen. Dejal je sicer, da je nemogoče glasovati za povišanje tramvajskih tarif, kljub temu pa ni dal jasnejše izjave kakšno stališče bo zavzel pri glasovanju. Najbolj značilna pa je njegova izjava, da eje povišanje plač rak rana za tržaško gospodarstvo.

Občinski svet je nato soglasno odobril protest proti stališču pretekure, ki je zavrnila predlog občine za povišanje plač občinskim zdravnikom, ki delujejo v šolskih ambulantah. Kakor znano so bili prizadeti zdravniki že pripravljeni, da stopijo v agitacijo, ker se jim je s povišanjem socialnih prispevkov precej znižala nominalna plača.

V torek so prišla na vrsto razna vprašanja, ki so jih postavili nekateri svetovalci. Tov. Pogassi je urgiral diskusijo o resoluciji, ki jo je predložila naša skupina zaradi črtanja volivcev iz seznamov na podlagi znane Seelbove okrožnice. Zupan je zagotovil, da bo prišla resolucija čimprej na vrsto.

Tov. Pogassi je nato omenil bodočo volilno propagando ter iznesel nekaj konkretnih in dobrih predlogov. Postavil je vprašanje, da bi se v bodoči volilni, kampanji omejili kar se tiče volilnih lepakov in letakov. Tako bi stranke pripravile na stroških in bi se izognile splošni kritiki javnosti, ki je v zadnjih volilnih kampanjah grajala pretirano tratenje denarja in ta namen. Razen tega pa so stratenjem tiskane propagande manjše stranke postavljene na podrejeno mesto, ker gotovo nimajo takih finančnih možnosti, da bi tekmovala z večjimi. V zaključku je predlagal naj bi občina še sedaj pomislila na primerne ukrepe, ker bi s tem prihranila na stroških čiščenja zidov javnih poslopj.

Zupan se je v odgovoru povsem strinjal s tov. Pogassijem ter pripomnil, da bi bilo potrebno doseči v tem pogledu sporazum med vsemi stranami.

Svetovalec Dr. Dekleva je na tej seji predložil pismeno vprašanje glede raztegnitve na

naše področje zakona za zdravstveno zavarovanje neposrednih obdelovalcev zemlje. Zupan mu je obljubil, da bo občina zopet intervenirala pri vladnem komisarju.

Proračun podjetja Acegat je bil v glavnem predmet diskusije tudi v četrtlet in petek. O poteku teh sej bomo poročali v prihodnji številki.

Miljski karneval

V Miljah se z vso naglico vršijo zadnje priprave za letošnji «miljski karneval», ki je postal že prava tradicija čepurca ga tako svečano praznujejo komaj tri leta.

Poedne skupine, ki so se lanišjo leto udeležile s svojimi karakterističnimi vozovi, pripravljajo letos še večja presenečenja. Točnejših podatkov seveda niti nismo dobili. Nekaj pa se se vseeno lahko izvede, čeprav so organizatorji precej konservativni, kar je sicer tudi raz

zumljivo. Vsakdo hoče cimbolj poveseniti.

Našim bralcem lahko sporočimo, da bo letos v Miljah nastil sprejeto vozov v nedeljo 12. m. popoldne ob 14. ure datje. V kotikor smo lahko zvedeli bo tudi letos prisotna skupina «Brivod», ki je odnesla lanko leto prvo nagrado. Tokrat pripravljajo strani res ana velikom. Predstaviti se bodo baje sa. Sofjo Loren in njeno tekmovalko Lallobrigido, Poleg dveh filmskih zved bo drug gledališko oddelovalci se druge skafitres jima. Skupina «Angias» pa ponazorila razne «junačke» Walt Disneya, krožek Frausin se bo predstavil z «Lalseta o raddoppia». Pripadajoči se tudi člani miljskega športnega krožka in še druge skupine. Seveda je poglavitna stvar v tem, da bo mraz popustil. Drugače bo šlo vse delo in trud predavatelj letos... po ledu in snegu.

Citajte, širite, podpirajte «DELO»

Vodstvo Delavskih zadrug omejuje sindikalne svoboščine

Prepovedano širjenje sindikalnih letakov in obvestil - Kršiteljem preti takov kogodni odpust z dela - Slični ukrep proti delegatom sindikata pomorščakov

V Delavskih zadrugah se dosegajo stvari, ki postajajo to delavsko ustanovo na ravne karkršnega koli kapitalističnega podjetja. Ne bomo to krat govorili, kako so se Delavске zadrugе svojevčas postavile v vrsto z ostalimi trgovinami, ki je šlo za poročanje cen nekaterih živil, medtem ko bi morala biti njihova naloga ravno obratna. O tem se je lanko prepirala vsaka tržaška gospodinja. V današnjem primeru pa ne gre več za cene, marveč nekaj hučgca. V Delavskih zadrugah je začelo namreč vodstvo resno omejevati sindikalne svoboščine, kar je nekaj nepojmljivega za ustanovo, ki je zrasla z zult in trudom delovnega ljudstva.

V tem tednu je ravnateljstvo zadrug sporočilo, da je prepovedano širjenje katerega koli letaka ali obvestila sindikalnih organizacij, izjema so samo obvestila tovarniškega odbora, ki morajo seveda imeti njegov pečat. Vsakdo, ki bi prekršil ta ukrep bo takoj odpuščen z dela. To je sporeči namerščeno po narlogo ravnateljstva neki skladisnik na sestanku, ki so ga imeli v začetku tega tedna.

Necuten ukrep predstavljaja hudo kršitev najosnovnejših načel demokracije in je ob enem resno zaviranje sindikalnega delovanja v podjetju. To je tembolj zgražljivo vreo, kar so Delavske zadrugе dejansko delavska ustanova. Njeni sedanji voditelji pa jo postajajo tudi kar se tiče omejevanja sindikalnih svoboščin na isto raven skupno s Confindustria in velekipitalom, ki sta sprožila pravo ofenzivo proti delavcem.

Skoro sličen napad na sindikalne svoboščine so doživeli te dni tudi tržaški pomorščaki. Tukajšnje paroplovne družbe (PIN) so namreč prepovedale delegatom sindikata FILM (Italijanska zveza pomorščakov) vstop na svoje ladje.

V torek so pomorščaki razpravljali o tem ukrepu na sindikalni skupščini ter sklenili, da pošljejo k vladnemu komisarju delegacijo s protestnim pismom. V sredo je delegacija sprejel podprefekt, ki je vzel na znanje protest ter vprašal naj sindikat pošlje podrobno pismeno objasnilo o zadevi vladnemu komisarju.

Tudi to je nov primer omejevanja svoboščin in omejevanja sindikalnega delovanja. Tržaški pomorščaki odločno zavračajo ta poskus in ne bodo dopustili, da bi jim kdo kršil njihove osnovne pravice.

Za porode brez bolečin

Vodstvo Zveze demokratičnih žena je zainteresirano ravnateljstvo splošne bolnice, so lo za babice ter INAM naj bi se, kot je v načrtu v Italiji, začeli tuji v Trstu čimprej usposobitveni tečaj za sanitetno osebje za uvajanje nove metode poroda brez bolečin. Uvajanje psihofizične profi

laktične metode je danes zelo aktualno vprašanje. O tem se je pozitivno izrekel tudi papež Predlog ZDZ je bil ugodno sprejet s strani oseb in ustanov do katerih se je obrnila organizacija.

ZDZ javlja, da je dr. Catolla, ravnatelj združenih bolnic odgovoril, da je predlog predmet pozornega preučevanja s strani vodstva bolnic. Slednje je mnenja, da bo v kratkem lahko uvedlo potrebne tečaje.

Ustanova INAM cení to poudarilo, kot človeško in socialno dalekosežno. O predlogu, ki ga je dala ZDZ bo razpravljal pokrajnski odbor gornje ustanove, ki se je za stvar že zanimal.

Sicer pravi ravnatelj dr. Benassi, da ustanova ne razpolaga ne z inštruktorji in ne z babcami, ki bi poznale novo metodo. Po njegovem mnenju bi morala biti kompetentna pri stvari predvsem šola za babice pri splošni bolnici.

Vodstvo ZDZ želi, da bi se dobri nameni, ki so bili izraženi v odgovorih merodajnih osebnosti čimprej uresničili.

Kvestura prepovedala lepak proti višanju cen

Tržaška kvestura je te dni prepovedala naslednji lepak: «Dovolj je naraščanja cen!» DC, PSDI, PRI, PLI so glasovali za povišanje najemnin (20. julija 1955 in 20. januarja 1956); so izglasovale povišanje cen soli, kave, industrijskega olja, kerozina, plinov za domačo uporabo; njihovi predstavniki v bladi so se slabotno upirali proti velikanskim špekulacijam z oljnatim oljem.

Veliki špekulante so povišali cene oljnega olja na 1000 lir.

V obrambo kupne moči potrošnikov zahtevajo komunisti občinski konzumno ustanovo proti špekulacijam krajevnih in tujih veletrgovcev; občinsko preiskovalno komisijo o mesnem monopolu, da se na pravi konec s toletno špekulacijo na škodo tržaških potrošnikov;

volitve v Delavskih zadrugah, da se omogoči učinkovita politika maksimiranja cen; Demokratično delovno politiko, ki naj teži na inaktivirani

V sekcijah razpravljajo o apelu Centralnega komiteja

Pozdrav kriških komunistov XX. kongresu KP SZ Najavljeni prazniki ob razdeljevanju izkaznic

Kljub mrazu in burji so tovariši v soboto in nedeljo prišli v velikem številu na praznik, ki sta jih organizirali ob razdeljevanju izkaznic sekciji Sv. Vid in Barriera. V soboto zvečer so razdelili izkaznice tovarišem, ki spadajo pod sekcijo Sv. Vid ter tovarišem iz Arzenala in Zavarne strojev. V teku praznika, na katerem je imel kratek govor tov. Vidali, se je vpisal v partijo 1 simpatizer.

V nedeljo popoldne pa je imela svoj praznik sekcija Barriera skupno s tovariši, ki so zaposleni v podjetju Acegat. Tudi ta praznik je bil dober. Zbranim tovarišem, njihovim družinam in še drugim povabljenim je spregovoril tov. Pogassi. V teku savi so zaprosili za vstop v partijo 4 simpatizerji.

V teku tega tedna je sekcija Sv. Ana rekrutirala za partijo še štiri nove tovariši s tem se bolj okrepila svoja pozicija med sekcijami, ki so do sedaj vpisale najvišje število novih članov.

V sekcijah se te dni razpravlja o apelu, ki ga je naslovil CK naše partije za rekrutaci

jo 2.500 novih tovarišev v teku velike kampanje, ki je začela 1. februarja. Apel je vzpodbuda za ojačanje in pospeševanje velike kampanje za pridobivanje novih sil, ki je tembolj važna prav v zvezi z bodočimi volitvami.

Se druge sekcije so tudi v tem tednu poslale številna pozvarna pisma Komunistični partiji Sovjetske zveze. Med temi naj omenimo pismo kriških tovarišev, ki pozarjavljajo XX. kongres KP SZ kot temeljno etapo prve dežele so ciazuma na poti v komunizem. Na čast kongresu se kriški komunisti obvezujejo, da bodo 100% izpolnili del obnavljanja izkaznic ter pridobili za našo partijo večje število novih tovarišev.

Danes sta v programu še dva praznika ob razdeljevanju izkaznic. Tokrat je na vrsti sekcija Pisoni, kjer bodo stari in novi tovariši prejeli svojo izkaznico danes zvečer. Na praznik bo v imenu IK spregovoril tov. Sajovitz.

Tudi nabrežinski tovariši bodo danes zvečer razdeljene izkaznice partije za tekoče leto. Praznik bo v Nabrežini. Za IK naše partije bosta prisotna organizacijski sekretar tov. Destradi in tov. Markovič.

ZAHVALA — Družina Mozser se prav iz srca zahvaljuje P.D. «Skedenj», SHLP in uredništvu «Dela» za izraženo sožalje ob izgubi dragega očeta. V počastitev njegovega spomina darujeta hčeri Ada in Kristina 1.500 lir za tiskovni sklad «Dela».

ŠPORT

ITALIJANSKO REGOLETNO PRVENSTVO

Nazadnje nedeljskih tekem: Fiorentina - Pro Patria 4-1, Genoa - Bologna 2-1, Lanerossi - Roma 2-0, Lazio - Padova 3-1, Milan - Atalanta 4-1, Novara - Inter 2-2, Spal - Juventus 0-0, Torino - Napoli 1-4, Triestina - Sampdoria 0-0.

Po nedeljskih tekmah je lestvica naslednja: Fiorentina 29 točk, Milan 24, Torino 21, Juventus 21, Sampdoria 20, Lanerossi 20, Inter 19, Napoli 19, Spal 18, Roma 18, Padova 18, Lazio 17, Atalanta 17, Genoa 16, Novara 14, Triestina 14, Bologna 12, Pro Patria 7.

Redno plačevanje mesečne članarine za partijo je ena izmed osnovnih dolžnosti vsakega komuniste.

TEJENSKÉ NOVICE

Mraz narašča

Prejšnji četrtlet je podlegla srčni kapi 62-letna Domenica Bartoli iz ul. delle Ville 6. Mrtvo je našel v prvih jutranjih urah neki Giordani, pri katerem je stanovala v podzemju. Prejšnji četrtlet je umrla v bolnici 84-letna Concetta vd. Lovric iz ul. Panzera 4, ki je bila sprejeta prve dni januarja. Takrat je nerodno padla s postelje in se pobila po glavi. ***Tržaško prizivno sodišče je v ponedeljek obsodilo na podlagi starih fašističnih zakonov 59-letnega Uga Ritterja, bivšega oficirja avstro-ogrske mornarice na 18 let, 1 mesec in 10 dni zapora. Ritter je bil obsojen leta 1939 od takratnega fašističnega Po

sebnega sodišča na dosmrtno ječo pod obtožbo voluharstva. Predsedel je tudi veliki svet sodišča na svobodo leta 1944 in sicer po nalogu političnega urada rimske kvesture. Po voljni je prišel v Trst, kjer je našel za poselitev pri luškem čepelstvu. Pozneje so ga aretirali, češ da mora še obdeseti kazen, ki mu jo je naložilo Posebno sodišče. Proti temu je vložil priziv, ki se je končal z delno potrditvijo prve obsode. Proti zadnji obsodi je obramba vložila priziv na kasacijsko sodišče v Rimu. ***V torek ponoči se je 74-letna Ivanka Pavličič vd. Zlataršič gela doma od pekel, ko se ji je nenadoma vnela obelica. Piljevec je starki povzročil hude opekline. Prepeljali so jo takoj v bolnico, kjer pa je naslednji dan podlegla poškodbam. ***V sredo zvečer je gasilski avto na križišču ul. Perini-Foscolo trčil ob tovornik. Pri trčenju sta se lažje ranila dva gasilca 39-letni Albin Lisjak in 30-letni Arrigo Zampiero. ***V četlet okrog 4. ure jutraj je nastal v manufakturni trgovini Baruch v ul. Mazzini velik požar. Ogenj je zajel stanovanje in prvem nadstropju, kjer je tudi modni salon. Gasilce je poklical nekdo čvalj ki je prvi opazil oblake dima. Očrlog 8 ure je bil oženj pogazen. Plameni so v štirih urah skoro popolnoma uničili vso zalogo blaga v trgovini ter povzročili veliko škodo tudi v stanovanju. Proti požaru je baje zavarovan samo lastnik trgovine.

V dneš od 2. do 8. februarja se je v tržaški občini odložil 51 otrok in 3 otrokovec, umrlo je 100 oseb, mrtvo je bilo 20.

Obvestilo za bivše deportirance

Zveza bivših političnih preganjancev antifasistov ponovno opozorila vse bivše deportirance v Nemčijo, ki so vložili prošnjo za priznanje odškodnine preko omenjene organizacije — na najnost, da se takoj javijo na sedežu v ul. Capovna 25, II, kjer bodo prejeli vsa pojmilska glede pristopa v Združenje vojnih oškodovancev.

Za teden dni

Občinska seja v Nabrežini

Devinsko nabrežinski občinski svet je na ponedeljkovi seji poslušal in razpravljalo o dveh poročilih, ki jih je podal obrtnik tov. Ado Slavce. Slednji je podal obširen in izčrpen pregled vseh javnih del, ki so bila zapodena v ponedeljskih gospodarskih načrtih v letih 1954-1955 ter poročal ob enem o javnih delih v okviru bodočih gospodarskih načrtov št. 18-17 in 18-19. Tovariši Slavce je nadalje poročal o delih, ki so se in imajo še izvršiti v okviru Selad.

Ker se bomo k pregledu javnih del v tej občini povrnili v drugem članku, naj tokrat omenimo samo, da je občina prejela od 1. 1. 1954 skupno 114 milijonov lir za razna javna dela. V zadnjem gospodarskem načrtu (18-19) ki je bil predložen, je predviden skupni znesek 88 milijonov lir za druga javna dela. V gospodarskem načrtu št. 16-17 za dobo 1. 7. 53-30. 6. 1958 je med drugimi predvidena tudi vsota 40 milijonov lir za gradnjo občinskega zavetišča za ubožne in invalide v občini.

Po poročilih se je seveda razvila diskusija, posebno kar se tiče gradnje šole v Sesi la in vrtca v Nabrežini. Občinsko morala igrirati pri Genio Civile, ki ni še pripravil zadevnih načrtov. Z gradnjo šole začeti pomladi, da tako pravočasno konča z delom še pred zimo.

Nekateri svetovalci so iznesli pritožbe glede načina zaposlovanja pri Selad. Ugotovili so, da se večkrat zaposljujejo tudi taki, ki niso potrebni, dočim se preze tiste, ki so v resnici revni. V zvezi s tem je občinska uprava tudi že večkrat intervenirala. Kar pa ni pomagalo. Zato se bo občina zopet zavzela in zahtevala naj se zaposluje po predhodnem posvetovanju z občinsko podporno ustanovo, ki najboljšje pozna keksne so finančne in družinske rezerve posameznikov.

Na intervencijo občine glede povišanja števila zaposlenih pri Selad, je prejela odgovor, da se število ne more povišati. Delavce, ki sedaj delajo na avtocesti pa bodo vendar le premeštili na občinska dela.

Sproženo je bilo nadalje vprašanje škode, ki jo povzročajo podjetja, katera gradijo novo obmorsko cesto. V tem smislu se kmetje pritožujejo. Tudi občina je tolmučala upravedljene pritožbe kmetov na merodajnem mestu.

V zvezi s tem je zupan priporočal vsaj poudini kmet, ki mu je bila napravljena škoda na zemljišči, takoj poskrbi za cenitev škode in naj zahteva na podlagi cenitve odškodnino.

Gledališče

Slovensko narodno gledališče za Tržaško ozemlje

V petek 17. t. m. ob 20.30 v kinodvorani v Slednju: tarantela v treh dejanjih Eduarda De Filippo; glasbo vestij.

V soboto 18. t. m. ob 20.30 na Kontovleku: tarantela v treh dejanjih Eduarda De Filippo; glasbo vestij.

Konferenca o CSR na Proseku

V petek 17. februarja ob 20. uri bo v kinodvorani na Proseku konferenca o Českoslovaški. Predaval bo tov. Angel Blažina.

Po konferenci bo predvajal češki film «Cesar zlatega mesta».

Konferenca organizira Center za kulturne stike z deželami ljudske demokracije.

Konferenca organizira Center za kulturne stike z deželami ljudske demokracije.

Nadaljuje se z uspehom tradicionalna

Nadaljuje se z uspehom tradicionalna

PRODAJA S PRIHRANKOM v trgovini s čevlji

PRODAJA S PRIHRANKOM v trgovini s čevlji

Dotzda

FONDATA NELL'ANNO 1857

TRST

Largo Barriera Vecchia

Radio ODDA

Sobota, 11. - Lurška (mial) Nezdaja, 12. - Damijska Ponedeljek, 13. - Greda, 14. - Pust, 15. - Pepelnica, 16. - Danilo, 17. - Francišek, 18. - 19. februarja med demokratske revolucije Rusiji. 14. 1468 je umrl iznajditelj

Priloga "DELA" Cena 10 lir

SOCIALISTIČNI SVET

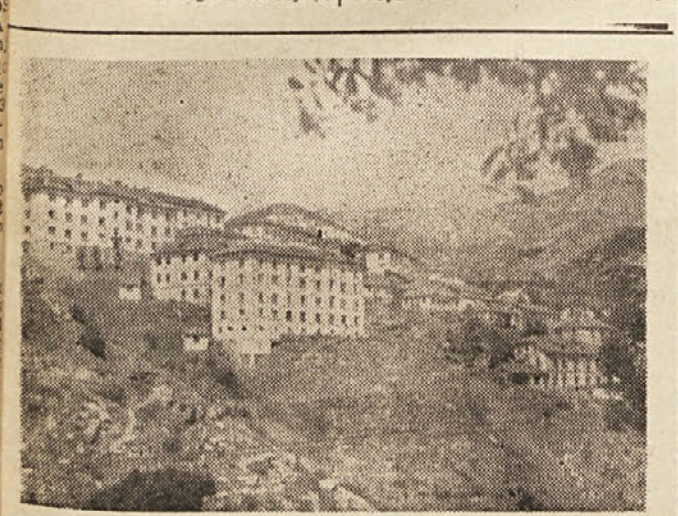
Trst, 11. februarja 1956 št. 6a (385a)

SOVJETSKI PRORAČUNI NE POZNAJO PRIMANJKLJAJEV

Državni proračun za 1956 izkazuje 23 milijard prebitka

Državni proračun Sovjetske zveze za leto 1956, ki je bil obremen na zadnjem zasedanju Vrhovnega sovjeta je očitno nadaljnega razvoja milijardne gospodarske in kulturne izgradnje, Sovjetski proračun ne pozna primanjkljajev. Letos bodo znašali dohodki 591,9 milijard rubljev, izdatki pa 568,9 milijard rubljev, kar pomeni prebitka 23 milijard rubljev.

Kot prejšnja leta, so glavni viri dohodkov socialistične države in podjetja, ki bodo darovala letos nad 500 milijard rubljev, to je skoro 85% vseh dohodkov. Davki predstavljajo

Novo rudarsko naselje v Pirinu na Bolgarskem

NAPREDOVANJE NEKDAJ ZAOSTALE DEŽELE

Izpolnitev I. petletke v Ljudski republiki Romuniji

LR Romunija je zaključila svojo I. petletni načrt. Za v poročilo za prvo trimesečje 1955 je bilo javljeno, da je veliko stvitev industrijskih panog preseglo petletni načrt. Na dan 28. avgusta, t. j. narodnega praznika republike, je sekretar Romunske celavske partije Georgiu Dej javil, da je skoraj ves industrijski sektor presegel svoje naloge in pred časom izpolnil petletni načrt. Prve dni decembra je bilo uradno javljeno, da je bil petletni načrt predačasno izpolnjen.

V teku I. petletke so se uveljavile popolnoma nove industrijske panoge, ki so takoj dosegle velike uspehe: industrija za izdelavo petrolejskih in rudniških strojev, elektro-tehnična industrija, industrija za izdelavo strojev in poljedelskih strojev itd.

Med vsemi industrijskimi panogami se je najbolj razvila kovinarska industrija, ki je za 280% močnejša od leta 1950, kar pomeni, da se je v prvi četrtini leta 1955 povečala za 380 odst. Petrolejska proizvodnja je dvakrat večja kot v l. 1950 in je znatno presegla proizvodnjo iz l. 1938.

Slično povečanje se je opazilo tudi na ostalih surovin in temeljnih industrijskih proizvodov: pri premogu in železu, kakor tudi pri proizvodnji predmetov za široko kmetijsko, bombazno, volno, sladkorja itd.

Kaznovi industrije je omogočil močnejši povečanje poljedelske proizvodnje. Petletni načrt je predvideval, da se bo na koncu l. 1955 pridelo 9 milijonov ton žitaric, v resnici je bil ta cilj že dosežen na koncu l. 1954 in 1955 se je v Romuniji pridelo 11 milijonov ton žitaric.

Za časa zadnjih petih let se je zgradilo 79 novih industrijskih podjetij, 94 pa je bilo povečanih in moderniziranih. Delovali je začelo 8 hidro in termoelektričnih central, ki so proizvajale proizvodnjo električne energije na 4.300.000.000 kWh, medtem ko se je l. 1938 proizvajala milijarda 100 milijonov kWh.

Vse to se je uresničilo tudi z gospodarsko pomočjo Sovjetske zveze, ki je dobavila Romuniji industrijske naprave, delce ljudske demokracije in razširilo zunanjo trgovino na večje število dežel sveta. Romunija trguje danes s 55 deželami, njena trgovinska izmenjava s kapitalističnimi deželami se je v zadnjih letih povečala za 2,5.

V povojni dobi, prav posebno pa za časa petletnega načrta je Romunija napravila velike uspehe na polju kmetijske proizvodnje. Njeni uspehi se ne dajo niti primerno opisati. Njena industrijska proizvodnja je danes za 290% višja od proizvodnje v l. 1938. Gospodarski ustroj Romunije se je v teh letih popolnoma spremenil in danes je

zelo skromno vsoto dohodka in so ostali na isti ravni kot lansko leto. Davki se ne višajo, marveč se celo nižajo. V letih 1953-1954 so se davki, ki jih plačujejo kmetje znižali za nad 2,5 krat v primeri z letom 1952.

Vsote izdatkov se uporabijo pretežno za razvoj nacionalnega gospodarstva in za socialne ter kulturne potrebe prebivalstva.

Proračun predvideva nad 327 milijard rubljev za finansiranje nacionalnega gospodarstva, vsota je za 20 milijard večja kot lani. K tej vsoti je

treba še prišteti investicije podjetij in gospodarskih organizacij tako, da bo znašal celoten strošek za nacionalno gospodarstvo skoro 347 milijard. Glavni del tega sklada bo uporabljen za razvoj industrije, predvsem težke industrije, ki je podlaga za razvoj vsega gospodarstva.

Velika pozornost je posvečena razvoju industrije, ki proizvaja predmete široke potrošnje. Letos so predvidena velika dela za gradnjo in razširitev naprav lahke industrije. Za kmetijstvo je letos namenjenih 48,6 milijard rubljev, ki se bodo povišali na skoro 57 milijard z investicijami državnih gospodarskih organizacij. Pospešila se bo nadalje gradnja stanovanjskih hiš; zadnji stroški bodo za 14% večji kot lani.

Veliko povečanje izdatkov za razvoj kulture je še dokaz večji miroljubnega značaja sovjetskega proračuna. V to svrhu je namenjenih nad 161 milijard in sicer 14,5 milijard več kot lani. To vsoto bodo uporabili za javno vzgojo, zdravstvo, izkulturo, za državno socialno zavarovanje in socialno skrbstvo, pripravo novih kadrov, razvoj znanosti itd. Stroški za javno vzgojo, predvideni na skoro 73 milijard, so za 3,4 milijarde višji kot 1955. Stroški za obrambo so predvideni na 102,5 milijard, do čim so znašali lansko leto 112,1 milijard rubljev. Omenjena postavka predstavlja letos 18% vseh izdatkov, dočim je bila leta 1955 19,9 odstotkov.

Tovarna „Mavag“ steber madžarske industrije

Lokomotive «Bo-Co» so znane tudi v inozemstvu - Gradnja velikega mosta preko Nila v Egiptu in Tigrisa v Iraku

Tovarna MAVAG iz Budimpešte je znana po vsem svetu. Zrasla je l. 1888 iz male delavnice za popraviljanje lokomotiv, ki jo je postavil na noge neki belgijski kapitalist. Zaradi velike svetovne krize jo je od privatnikov odkupila madžarska država in se je tako spremenila v državno tovarno za mehanične konstrukcije na železniških progah. Po občasnem razvoju se je tovarna uveljavila v Evropi l. 1920, predvsem zaradi sposobnosti inženirjev in delavcev. Velik sovetski je pridobila, ko je izdelala parno lokomotivo MAVAG 424, ki jo je tedaj imela za najboljšo v Evropi.

Po drugi svetovni vojni se je tovarna MAVAG med prvimi reorganizirala. Stara delavnica za izdelavo mostov se je v kratkem povečala in se razdelila na dve: ena delavnica za velika kovinska ogrođa in ena delavnica za izdelavo železov. Tovarna MAVAG ima svojo livarno in druge oddelke, ki ji služijo za izvedbo njenih velikih nalog. Moderniziran tip lokomotive MAVAG 424 se še vedno gradi za notranje in tudi za izvozne potrebe. Po vojni pa so izdelali za Sovjetsko zvezo posebno lokomotivo za široko prugo «D-50». Po vojni se je tovarna lotila tudi izdelovanja električnih lokomotiv, kot je n. pr. lokomotiva «Bo Cox», ki je izboljšani tip lokomotive «Kandó», ki je bila že prej znana na svetovnem trgu. Postopoma se tovarna z uvajanjem vsesplošne elektrifikacije železniških prog na Madžarskem čedalje bolj nagiblje k proizvodnji električnih lokomotiv. Kljub temu ne opušta proizvodnje parnih lokomotiv, ki jih številne tuje države potrebujejo in zahteva.

Tovarna je začela izdelavo dieslovih lokomotiv: večje na električno transmisijo, male in srednje hidravlične. Od l. 1954 dalje se izdeluje lokomotiva Diesel «Bo-Co», 600 HP. Najnovejša lokomotiva je MAVAG 400 HP, ki je dieslovskega tipa na hidravličnem sistemu. Tehta 45 ton.

Tudi po vojni se je madžarska proizvodnja lokomotiv uveljavila po svetu. Najnovejši tip madžarskih lokomotiv se najdejo v ZSSR, v Romuniji, Egiptu, Koreji itd.

Tudi oddelek za izdelovanje mostov se je uveljavil po vsem svetu. Ta oddelek je izdelal in montiral že na stotine mostov po vsem svetu. Pred vojno se je za izgradnjo mosta rabilo od 4 do 5 let, danes se največji most zgradi v dveh letih. V zadnjem času je bil most «Petofis» zgrajen v dveh letih, železniški most pa kar v poldrugem letu. Pred kratkim je ta oddelek tovarne MAVAG postal svoje načrte za izgradnjo mosta 12.000 ton preko Nila v Egiptu in mosta 2000 ton preko reke Tigris v Iraku. Veliko dela za inozemstvo in

ma tudi oddelek za izdelavo žerjavov, ki se izvažajo v ZSSR, Romunijo, Egipt, Češko slovaško in Poljsko. Zelo znane so tudi črpalke tovarne MAVAG. Te se izvažajo na Finsko, v Indonezijo, Turčijo, Avstralijo, Urugvaj, Brazilijo itd. V zadnjem času je tovarna začela proizvodnjo črpalke, ki črpa 2900 litrov vode na minuto. Ta črpalka se lahko uporablja za mrzlo ali toplo vodo, za vodo pomensko s prsti, za blatno in umazano vodo itd.

S povečano proizvodnjo zmogljivostjo se povečuje tudi življenjska raven delavcev in nameščencev tovarne MAVAG. Delavci tovarne MAVAG dobivajo mesečno poleg plače 500 (rintov) v obliki plačanih dopustov, nagrad, hrane po znižanih cenah. V tej vsoti se ne upoštevajo organizacija dopustov, zdravstvena oskrba, zdravila, ki so popolnoma brezplačna.

Tovarna MAVAG je zgradila 200 stanovanj za svoje delavce in nameščence. Tovarna ima svoje umetniške skupine, simfonični orkester skupno plešalec, dramsko skupino in več športnih društev. V okviru tovarne je tudi vaješka šola, ki vsako leto vzgaja 200 mladih delavcev poleg tistih, ki se vzgajajo na delu v tovarni.

16 kolajn za ZSSR na VII. olimpiadi v Cortini

Evgenij Grišin

Ljuba Kozireva

Vladimir Kuzin

Sovjetska četa zmagovalka v hokeju

7 zlatih kolajn

Tek na 10 km: LJUBA KOZIREVA s časom 38'11. Hitrostno drsanje 500 m: GRISIN s časom 40"2. Hitrostno drsanje 5000 m: BORIS SILKOV s časom 7'48"7.

Hitrostno drsanje 1500 m: GRISIN s časom 2'08"6. Z istim časom se je plasiral MIHAILOV, ki si je tako priboril drugo zlato kolajno v tej specialiteti. Stafeta 4x10 km: Terentjev, Kolcin, Anikin, Kuzin s časom 2:15"30".

Hokej: sovjetska četa je premagala švedsko z rezultatom 5:1, Svico 10:3, Nemčijo 8:0, ZDA 4:0 in v finalu Kanado 2:0. Igrali so izmenoma Pucko, Sligubov, Tregubov, Ukolov, Sidorenko, Babič, Suvalov, Bobrov, Kriľov, Uvarov, Kuzin, Pantjukov, Goršev, Klisov.

3 srebrne kolajne

Tek na 10 km - ženske: EROSINA. Hitrostno drsanje 500 m: GRAC. Stafeta 3x5 km ženske: KOZIREVA, KOLCINA, ERASINA.

6 bronastih kolajn

Tek na 30 km: KOLCIN PAVEL. Hitrostno drsanje 5000 m: GONCARENKO. Tek na 15 km: KOLCIN. Sialom - ženske: SIDO. ROVA. Hitrostno drsanje 10.000 m: GONCARENKO. Tek na 50 km: TEREKTJEV.

Prva poljska livarna aluminija

Livarna aluminija v Svaki nji na poljskem je bila zgrajena s pomočjo Sovjetske zveze in je ena izmed največjih in najmodernejših tovarn vrste v Evropi. Ob koncu 1954 je bila v livarno dosežena zadnja proizvodnja in leto kasneje je bil proizvodni načrt prekoračen za 32%, kar je bil velik prispevek k splošni poljski proizvodnji na tem področju. V letu 1955 je livarna izpolnila načrt 41 dni pred koncem termina, tako da je proizvodnja do konca leta prekoračila cilj v vrednosti nad 10 milijonov zlotov.

Trgovinski sporazum med Madžarsko in Švedsko

Zadnje dni decembra so zastopniki madžarske in švedske vlade podpisali trgovinski sporazum, ki je sad pogajanj, katero so se vršila novembra meseca v Stockholmu. Na podlagi sporazuma bo Madžarska izvažala na Švedsko tekstilne proizvode, živila, kmetijske stroje, stroje in aluminijaste polizdelke. Uvažala bo jeklo, celulozo in železo.

VPRAŠANJE PROMETNIH SREDSTEV V L. R. KITAJSKI

Ob zaključku petletke bo Kitajska imela 20.000 km novih prog

Ob osvoboditvi je bilo uporabnih le 75.000 km cest, danes pa jih je uporabnih preko 150.000 km - Novi cesti, ki vežeta Lasso v Tibetu s Kitajsko in nova proga Peking-Moskva

Kitajska je nujno potrebovala za razvoj politične, gospodarske in kulturne povezave med vsemi pokrajinami svoje ogromne ozemlja modernih prometnih in transportnih sredstev, ki so ostala zaradi stoletnega imperialističnega, birokratsko-kapitalističnega in fevdalnega suženjstva na najnižji stopnji.

Kitajska je začela graditi svoje železnice pred 80 leti, uporabljati parnike pred 70 leti in motorna prevozna sredstva šele pred 40 leti. Vsa ta prevozna sredstva pa so se razvijala le z veliko težavo in počasno.

Ob izgonu Japoncev iz Kitajske je bilo l. 1946 uporabnih le 16.000 km železniških prog, ob popolni osvoboditvi dežele l. 1949 pa je bilo uporabnih le 75.000 km cest, ki pa so bile zelo neracionalno razdeljene, ker so se nahajale le ob obali, medtem ko ni bilo niti ene dobre ceste v velikem številu notranjih pokrajin.

Tudi oprema je bila bedna: železnice so bile enotne, mostovi in tuneli so bili med seboj zelo različni in je bilo približno 120 tipov lokomotiv in 200 tipov tračnic.

Ladjeveje in motorna prevozna sredstva so bila v obupnem stanju.

Nihče ni skrbel za reke in pristanišča, iztovarjanje in

natovarjanje blaga se je vršilo na težaki, manjkala je strojna oprema. Ceste pa so bile blatne in so postajale neuporabne za časa deželja.

V petih letih dela pod vodstvom Komunistične partije in vlade ter s pomočjo Sovjetske zveze se je železniško omrežje povečalo na 24.000 km prog, cestno omrežje na 150.000 km uporabnih cest, tonaza ladjevlja pa se je podvojila. Od 1950 do 1954 so se železniški prevozi povečali za 135%, rečni in pomorski prevozi kar za 530 in cestni prevozi pa za 400%.

Upostavile so se letalske proge, ki povezujejo Peking z največjimi kitajskimi mesti. Obstajajo tudi tri letalske proge, ki povezujejo deželo s Sovjetsko zvezo.

Železnice, letalstvo in najmodernejša prevozna sredstva pripadajo državi ki jih uporablja za potrebe ljudstva in socialistične izgradnje. Tako so železnice, ki tvorijo 80% vseh prevozov, na koncu 1954 posvetile 76% svojih tovarov industriji.

Posebno pažno posveča država razvoju prometnih zvez v zahodnih pokrajinah severne in južne Kitajske, v Mongoliji in v drugih pokrajinah, ki so bile do sedaj zelo na slabem in v tem oziru. Ob začetku petletnega načrta, t. j. l. 1953 se je na Kitajskem začelo graditi 12 novih železniških prog. Od osvoboditve dalje se je v deželi zgradilo 10.000 km novih cest, obnovilo pa se je 30.000 starih neuporabnih cest. Pri tem so morali graditelji premostiti težave, ki so se v prejšnjih časih zdale nepremostljive.

V teku petletnega načrta 1953-1957 se bo zgradilo 20.000 km novih železniških prog in prav toliko novih cest. V istem obdobju se bo letalska mreža

povečala za 14.000 km novih prog. Za časa petletnega načrta bodo novozgrajene tovarne avtomobilov proizvedle 90.000 avtomobilov, na koncu petletnega načrta pa bo dosežena letna proizvodnja 30.000 avtomobilov. Pripomniti je treba, da Kitajska pred osvoboditvijo ni imela svoje lastne avtomobilne industrije. V istem obdobju se bo ladjevje povečalo za 400.000 ton.

V teh letih bodo železniški prevozi podvojeni, l. 1957 bo rečni promet 420% večji od l. 1952, obalni promet 290% večji, cestni promet 470% večji in letalski pa 330% večji.

Zelo mnogo se lahko napravi na področju obalnih in rečnih transportov, ker je treba pomisliti, da ima Kitajska okrog 12.000 km obale in številne dobre luke. V svoji notranjosti pa ima dežela 105.000 km plovilnih rek in kanalov, ki omogočajo izkoriščanje cenejših prevoznih sredstev. Zaradi tega je vlada posvetila veliko pažno tej prevozni panogi in si je zadala nalogo, da znatno poveča v teku petletnega načrta rečne in obalne prevoze.

Na splošno je treba ugotoviti, da ima LR Kitajska danes dobro prometno omrežje, ki se je razširilo prav posebno z dvema cestama, ki povezujejo Kitajsko s tibetansko prestolnico Lasso, in z železniško progjo, ki povezuje Kitajsko preko LR Mongolije s Sovjetsko zvezo.

Ze od svojega začetka je posvetil «Poljski» veliko pozornost klasičnim delom. V raznih revijah se je vrstilo mnogo predstav del poljskih klasikov: Mickiewicz, Slowacko, Krasinski, Boguslawski in drugih. Po zaslugi tega gledališča je v Varšavi spoznala dela Eschila, Aristofana, Shakespeara, Molièra, Schillerja, Goldonija, Hugoja, Gogola, Ibsena, Tolstaja, Čerkova itd. «Poljski» je dal približno 900 predstav Shakespearijevih del.

Z isto skrbnostjo so pršla na oder sodobna dela. V repertoarju «Poljskega» so skoro vsa dela najbolj poznanih poljskih in inozemskih pisateljev. Poljsko narodno gledališče si je zadalo obenem kot častno nalogo, da ustvari izbrano gledališko skupino in je v letih svojega obstoja izoblikovalo generacijo igralcev, ki je tudi danes ponos naroda. V 40 letih obstoja je nastopilo kakih 700 igralcev, to je skoro polovica poljskih gledaliških igralcev.

V pruh dvajsetih letih je bilo gledališče v zasebnih rokah in se je pogosto nahajalo v težkih finančnih razmerah, vendar je bilo vedno prvo gledališče v deželi. Za časa vojne so ga rekvirirali okupatorji in zato ni moglo več služiti poljski gledališki umetnosti. Po vojni je bilo popolnoma obnovljeno.

Prizor in Mickiewiczovega dela «Pradedje», ki ga je «Teatr Polski» uprtoril ob stoletnici smrti velikega poljskega pisatelja.

Prizor iz Mickiewiczovega dela «Pradedje», ki ga je «Teatr Polski» uprtoril ob stoletnici smrti velikega poljskega pisatelja.

Prizor iz Mickiewiczovega dela «Pradedje», ki ga je «Teatr Polski» uprtoril ob stoletnici smrti velikega poljskega pisatelja.

Prizor iz Mickiewiczovega dela «Pradedje», ki ga je «Teatr Polski» uprtoril ob stoletnici smrti velikega poljskega pisatelja.

Prizor iz Mickiewiczovega dela «Pradedje», ki ga je «Teatr Polski» uprtoril ob stoletnici smrti velikega poljskega pisatelja.

Prizor iz Mickiewiczovega dela «Pradedje», ki ga je «Teatr Polski» uprtoril ob stoletnici smrti velikega poljskega pisatelja.

Prizor iz Mickiewiczovega dela «Pradedje», ki ga je «Teatr Polski» uprtoril ob stoletnici smrti velikega poljskega pisatelja.

Prizor iz Mickiewiczovega dela «Pradedje», ki ga je «Teatr Polski» uprtoril ob stoletnici smrti velikega poljskega pisatelja.

Po Sovjetski zvezi

OBDELARNE LEDINE V KAZAHSTANU

V letih 1954-55 so zorali v republiki Kazahstan 18 milijonov hektarov ledin. V navezo na dveh letih se je tja naselilo 150.000 oseb iz evropske dežela SZ. V manj kot dveh letih so prešli nad 100.000 traktorjev, nad 28.000 kombajnov, 45.000 plugov, 58.000 setvenih strojev in 18.000 tovarnikov.

AFGANISTANSKA NAROCILA V Z.S.S.R.

Vlada Afganistana je pred kratkim naročila v Lenin. grajskih tovarnah večjo količino raznih aparatov, kemične proizvode, avtomatske naprave za pekarno, hladilnike itd.

NOVI INŽENIRJI V SOVJETSKI ZVEZI

V zadnjih petih letih je diplomiralo na sovjetskih univerzah 238.000 inženirjev. Danes obiskuje šolnice te vede nad 650.000 visokošolcev, do čim jih je bilo leta 1950 vpisanih 320.000.

SOVJETSKI ELEKTRONSKI STROJ

V Moskvi so po naročilu Akademije znanosti izdelali elektronski računski stroj «EBESM», ki izvrši do 8.000 računskih operacij na sekundo. Stroj ima 5.000 elektronskih cevi; upravlja ga 3 inženirji.

Veliko dela za inozemstvo in

Starodavna bolgarska umetnost

Slovanski narodi, iz katerih je bil ustvarjen bolgarski narod in kateri so oblikovali bolgarsko državo, so se pričeli naseljevati na vzhodnem in srednjem delu balkanskega polotoka že v 6. stoletju pred našim štetjem. Zapuščajoč pokrajine ob Donavi, kjer so prej bili naseljeni, so združeni v skupinah zasedali predvsem

doline in hribovja in se naselili na severu sedanje Bolgarske v 882. letu pod vodstvom svojega kana Asparuha. Kakšno umetnost so prinesli s seboj bolgarski Slovani? Umetnost, ki so jo stari Bolgari prinesli s seboj, je predvsem izražala pogoje njihove bedne socialne ureditve, iz dobe militaristične demokracije, v kateri so dotodaj živeli.

Gre predvsem za umetnost dekorativnega in ornamentalnega značaja, ki je predstavljala povsem ljudsko umetnost, ne pa umetnost ustvarjeno od enega razreda premožnih oseb, razred, ki se je ustanovil šele pozneje, v 10. stoletju. Zaradi tega dejstva je stara bolgarska umetnost zapustila številne sledove prav v ljudski umetnosti v prihodnjih dobah razvoja bolgarske narodnosti: njen vpliv je razviden v raznobnih narodnih nošah, v prekrasnih ročnih delih, na moških in ženskih oblekah, v edinstvenih lesorezih, ki se še posebno pozneje zelo razvili.

Slovanska ljudska keramika je obstajala do 14. stoletja, ko zaradi ljudske oblike umetnosti. Okus starih bolgarskih Slovanov na področju kiparstva v kamnu ali lesu, je vplival na razvoj kiparstva v ožjih stoletjih. Predniki sedanjih Bolgarov, so s severa prinesli s seboj tudi nekaj drugega in sicer arhitekturno lesenih spomenikov, značilno med Slovani. Stari kolonizatorji Bolgarske iz leta grabejo do danes.

dili ne samo svoje hiše, ampak tudi templje in stavbe javnega zanimanja in so v arhitekturo vnesli starobolgarski okus, ki je tudi ne samo starogrški in romanski, marveč tudi bizantinski, je pa odvisen v arhitekturi vseh slovanskih dežel.

Iz svoje starodavne azijske domovine in iz severnih step na obalah Crnega morja, so prinesli dediščino svoje stare kulture, ki je istočasno imela vse značilnosti ideološke in socialne bede, obstoječe v takratni dekadentski fazi.

Od tedaj se pričnajo prvi pojavi razdeljevanja v razrede v dotodaj izključno ljudski umetnosti. Verska prepričanja starih Bolgarov turške rase pripadnosti, so vnesla v njihovi dekorativni in ornamentalni umetnosti realne in fantastične domisljije o življenju ter človeške podobe. V njihovih narodnih nošah zavzema važno mesto obratne verzične in pasovi prevezani z bronastimi, srebrnimi in zlatimi okraski. Pri njih pa je bila še posebno razvita zlatarska obrt in izdelava zlatih posod.

Vse te vrste umetnosti pa so se do danes ohranile na Bolgarskem. Na podeželju je skrbno ohranjena umetnostni ornamentike oblačil; ta značilna umetnost, ki izhaja še iz najstarejših slovanske dobe, je pozneje sprejela nekatera činite, lje turškega vpliva, ohranjena še do danes.

Madžarska drsalca Marianna Laslo, ki je v paru z Nagyem Laslo osvojila na VII. olimpiadi bronasto kolajno

Teden bolgarskih filmov na Češkoslovaškem

Dne 13. decembra je bil otvorjen v Pragi in v največjih mestih dežele «Teden bolgarskega filma», ki je bil nekakšen pregled najbolj uspešnih del mlade bolgarske kinematografije v zadnjih petih letih. V Pragi so se na slavnosti otvoritvi v kinu Blanik srečali predstavniki kulturnega življenja z delegacijo bolgarskih igralcev, ki jo je vodil upravnik zavoda umetniških filmov v Sofiji T. Trifonov. Predvajanje bil nov bolgarski film iz življenja na bolgarski vasi in o delu zadrugarjev. Predvajani so bili v «Tejnu» dokumentarni in drugi daljši bolgarski filmi, med temi «Pesem o človeku», «Jutro nad rekjo», itd. Teden bolgarskega filma je veliko prispeval k utrditvi bratstva med nasodi Bolgarske in Češkoslovaške.

Prizor iz Mickiewiczovega dela «Pradedje», ki ga je «Teatr Polski» uprtoril ob stoletnici smrti velikega poljskega pisatelja.

Odgovorni urednik RUDOLF BLAZIC (Blagi) Založništvo «DELA» Tiska t. g. RIVA, Torbriana 12

